

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

**ANALÝZA PROGRAMU ANIMÁTOR V RÁMCI ČINNOSTI ADCŽM
PŘÍSTAV V RAJNOCHOVICÍCH**

Diplomová práce

(bakalářská)

Autor: Pavel Šuba, Rekreologie, Tělesná výchova a sport

Vedoucí práce: PhDr. Milada Herodková

Olomouc 2011

Jméno a příjmení autora: Pavel Šuba
Název bakalářské práce: Analýza programu Animátor v rámci činnosti ADCŽM Přístav v Rajnochovicích
Pracoviště: Katedra Rekreologie
Vedoucí diplomové práce: PhDr. Milada Herodková
Rok obhajoby diplomové práce: 2011

Abstrakt:

Bakalářská práce pojednává o kurzu Animátor realizovaném na ADCŽM Přístav. Tento kurz je veden v duchu křesťanské spirituality a je zaměřen na přípravu mladých animátorů. Cílem práce bylo shromáždit a analyzovat informace a souvislosti k tomuto kurzu a shrnout je do ucelené podoby.

Práce se převážně opírá o odbornou literaturu, osobní zkušenosti autora, rozhovory s kompetentními osobami a interní dokumenty ADCŽM Přístav.

Klíčová slova: animátor, pastorec, výchova, mládež, volný čas, kurz Animátor

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Pavel Šuba
Title of the bachelor thesis: Analysis of Animator program within the scope of ADCŽM Přístav in Rajnochovice.
Department: Department of Recreology
Supervisor: PhDr. Milada Herodková
Year of presentation: 2011

Abstract:

This bachelor thesis deals with the Animator course carried out in DCŽM Přístav. This course takes place in a spirit of Christianity and is focused on preparation of young animators. The goal of this work was to gather and analyse information and correlations with the course and to sum them up in an integrated form.

I based the formation of this work mainly on related literature, on personal experiences, interviews with the competent persons and on internal documentations of ADCŽM Přístav.

Keywords: animator, pastoral education, general education, youth, leisure time, Animator course

I agree the thesis to be lent within the library services.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením PhDr. Milady Herodkové, uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Dolanech dne 26. dubna 2011

.....

Rád bych touto cestou poděkoval lidem, kteří mi pomohli svými připomínkami a komentáři k práci, a to členům týmu ADCŽM Přistav Marii Betlachové a Lence Liškové. P. Mgr. Kamilu Obrovi a P. Mgr. Jiřímu Kopřivovi děkuji za poskytnutí cenných rozhovorů. Za odborné vedení děkuji vedoucí práce PhDr. Miladě Herodkové.

Obsah

Obsah	6
Úvod	8
Přehled poznatků	10
1 Animátor	10
1.1 Animátor mládeže	10
1.2 Animátor - přítel mladých	11
1.3 Animátor - Moderátor společenství	12
1.4 Animace animátora	14
2 Mládež	15
3 Volný čas	17
4 Výchova	18
5 Pastorec	19
Cíle práce	21
Metodika	22
Výsledky	24
6 Způsob péče o mládež v církvi	24
6.1 Územní členění Římskokatolické církve v České republice	24
6.1.1 Diecézní centra mládeže (DCM)	24
6.1.2 Diecézní centra života mládeže (DCŽM) - historie	25
6.1.3 DCŽM - Charakteristika	26
6.2 Kaplani pro mládež v děkanátech (vikariátech)	27
6.3 Laičtí zástupci za děkanát - animátoři děkanátu	27
6.4 Sekce pro mládež ČBK	27
6.4.1 Struktura organizace Sekce pro mládež ČBK	31
7 Arcidiecézní centrum života mládeže Přístav v Rajnochovicích	32
7.1 Historie a vznik Arcidiecézního centra života mládeže Přístav	32
7.2 Současný stav ADCŽM Přístav	32
7.3 Personální zajištění ADCŽM Přístav	33
8 Animátorský kurz v rámci ADCŽM Přístav v Rajnochovicích	35

8.1	Zřízení kurzu Animátor ADCM a ADCŽM olomoucké arcidiecéze.....	35
8.2	Obecná charakteristika kurzu Animátor.....	35
8.3	Organizace kurzu Animátor.....	36
8.4	Finanční zajištění kurzu Animátor.....	36
8.5	Komu je kurz Animátor určen a podmínky přijetí.....	37
8.6	Podmínky k dokončení kurzu Animátor	37
	8.6.1 Pro absolvování kurzu je potřeba:	37
	8.6.2 Frekventant řádně neabsolvuje kurz jestliže:	37
8.7	Charakteristika víkendových setkání	38
8.8	Osnovy kurzu Animátor	38
8.9	Cíle kurzu Animátor.....	38
8.10	Prostředky k dosažení cílů:.....	38
8.11	Používané metody na kurzu Animátor	39
8.12	Obsahová náplň kurzu Animátor	41
	8.12.1 První ročník.....	42
	8.12.2 Týdenní prázdninové soustředění	43
	8.12.3 Druhý ročník	45
8.13	Předpokládaný výstup absolventů.....	46
	Diskuse.....	48
	Závěr.....	49
	Souhrn.....	51
	Summary	52
	Seznam použitých zkratk	53
	Referenční seznam.....	54
	Seznam příloh	56
	Přílohy	

Úvod

Bakalářská práce se zabývá vznikem a současným stavem kurzu Animátor na Arcidiecézním centru života mládeže Přístav v Rajnochovicích (dále jen ADCŽM Přístav).

S pojmem Animátor se v poslední době setkáváme poměrně často. Ovšem většina lidí si pod tím představí buď grafika skládajícího obrázky, nebo animátora působícího v cestovním ruchu, což už je blíže pojmu týkajícího se daného tématu. Práce pojednává o kurzu Animátor, který připravuje animátory mládeže v křesťanském prostředí.

Tento kurz jsem sám absolvoval na ADCŽM Přístav. Zde jsem měl možnost kurz prakticky poznat a získat množství interních materiálů, na jejichž základě je podstatná část práce vypracována. Z uvedeného důvodu je práce zaměřena na kurz Animátor realizovaný na ADCŽM Přístav v Rajnochovicích.

Z ostatních dostupných zdrojů byla použita odborná literatura a internet. Nicméně informace o samotném kurzu jsem v publikacích nenašel, proto má osobní zkušenost s kurzem a jednotlivé rozhovory s lidmi, kteří kurz vedou, jsou velmi vzácné a pro tuto práci výjimečně přínosné.

Celá práce je rozdělena na čtyři části, které spolu úzce souvisí. V první části jsou vysvětleny důležité pojmy týkající se tématu práce. Druhá část popisuje, jakým způsobem funguje církve v České republice v oblasti péče o mládež. Obě tyto části vychází především z odborné literatury a jsou spíše teoretické. Třetí část faktograficky popisuje místo, kde kurzy Animátor probíhají. Poslední čtvrtá část je zaměřena na samotný kurz Animátor, který je nosným tématem této práce. Třetí a čtvrtá část práce vychází z osobní zkušenosti, z rozhovorů se zakladatelem Arcidiecézního centra mládeže v Olomouci (dále jen ADCM) a současným ředitelem ADCM a ADCŽM Přístav. Další podněty k této práci jsem získal při neformálních rozhovorech se členy týmu ADCŽM Přístav, s pracovníky ADCM v Olomouci a se současnými i bývalými účastníky kurzu. Dále vycházím z interních materiálů ADCŽM Přístav, které jsem měl k dispozici.

Hlavním důvodem, proč jsem zvolil téma bakalářské práce o kurzech Animátor, byla chuť propojit osobní zkušenost s teoretickými poznatky, a tak navrhnout koncepci na zefektivnění tohoto kurzu. Nicméně vzhledem k rozsahu celé problematiky nebylo možné

do bakalářské práce tuto koncepci zahrnout, a tak zůstává námětem pro navazující diplomovou práci, ve které bych chtěl tohle téma rozvést.

Přehled poznatků

1 Animátor

Pod pojmem animátor si můžeme představit více významů tohoto slova, mohou to být:

- **Filmový animátor**, ten, kdo vytváří animované filmy.
- **Animátor v cestovním ruchu**, ten, kdo tvoří společenské, zábavní, sportovní, poznávací nebo dětské programy v rámci nějakého hotelu, cestovní kanceláře nebo agentury.
- **Animátor seniorů**, je velmi mladý význam tohoto slova, používá se pro pracovníky pracující v institucích pro seniory.
- **Animátor mládeže**, „vedoucí“ skupiny mladých lidí, v našem případě křesťanských společenství, viz. níže.

1.1 Animátor mládeže

Tento termín se v České republice začal používat na začátku 90. let 20. století. Označuje lidi, především mladé, kteří se nějakým způsobem věnují činnostem s mládeží nebo s nimi pomáhají. Zmíněné označení se používá především v římskokatolické a řeckokatolické církvi. Na jiných místech se obdobné pozice nazývají např.: rádce ve skautu, praktikant či instruktor na dětských táborech (Animátor mládeže, převzato 5. 1. 2010 z http://cs.wikipedia.org/wiki/Animátor_mládeže).

Animátor většinou není profesionál jako například pedagog volného času, ale je důležité, aby měl určité pedagogické dovednosti. Animátor v tomto slova smyslu staví především na duchovních základech. Hlavní role animátora je tvořit vztahy, které budují křesťanské společenství. Animátor svoji práci musí chápat jako službu pro ostatní, většinou v neformálních skupinách, především však pro mládež. Animátor nehraje roli nějakého šéfa nebo voleného zástupce. Měl by být jako každý ostatní člen skupiny, kde působí, a zároveň být schopen ostatním pomáhat na cestě k dospělosti a celkové životní zralosti (Balík, 2004).

Jan Balík (2004, 305, 306) ve své publikaci vymezuje pojem animátor takto: „Slovo *anima*, z něhož je termín odvozen, znamená *duše*. Animátor je tedy člověk, který do skupiny přináší ducha - ‚*dech života*‘. Pomáhá jednotlivým členům skupiny, aby jejich

setkávání nebylo jen bezobsažné nebo vyplněné pouze hrou či zábavou. Snaží se povzbuzovat, motivovat.“

Další charakteristiku animátora popisuje Pávková (1999, 79) v Pedagogice volného času. „Termín animace známe především ze spojení animovaný film, kde animátor oživuje, vdechuje život loutkám nebo obrázkům. Všimněme si, že sledujeme-li takový film, animátora nikdy vlastně nevidíme: vše se děje jakoby samo. Víme ale, že právě animátorova dovednost umožnila celé dění.“

V Pedagogickém slovníku je termín animace popsán tímto způsobem:

Výchovná metoda užívaná zejména při práci s dospívajícími a v → *pedagogice volného času*. Je založená hlavně na nedirektivních metodách povzbuzování mladých lidí k hledání vlastní cesty životem a schopnosti realizovat svou svobodu a autonomii, přičemž se jim zároveň předkládá velké množství přiměřených, zajímavě strukturovaných pozitivních možností seberealizace (sport a akce s intenzivním reakčním režimem, kultura, zejména aktivně provozovaná, společensky prospěšná činnost aj.). Důraz je na otevřenosti výchovné situace - dobrovolnosti, možnosti volby, prostoru pro iniciativu vychovávaných, na vytváření rezistence vůči negativním sociálním vlivům... (Průcha, Walterová, & Mareš, 1998, 21).

1.2 Animátor - přítel mladých

Dobry animátor je členy svého společenství považován za přítele. Aby se stal člověk přítelem, je nejdůležitější si na druhého člověka najít čas a v tomto čase se mu plně věnovat. Jak se říká, dochvilnost je ctností králů, proto by animátor měl také dbát na organizaci svého času a raději přicházet na setkání s určitým předstihem. Přítel musí také dodržet to, na čem se s druhými lidmi domluví, jinak velmi rychle ztrácí důvěru.

Další velmi podstatnou věcí v přátelství je umění naslouchat. Je velký rozdíl mezi slyšením, posloucháním a nasloucháním. Každý člověk, který není hluchý, slyší. K tomu není zapotřebí žádné úsilí, naopak někdy si musíme usilovně zacpávat uši, abychom eliminovali nepříjemné zvuky. Když posloucháme, jedná se většinou už o něco konkrétního, písničku, motor automobilu, slova, která k nám někdo mluví, přírodu nebo pokud chceme identifikovat nějaký zvuk, musíme ho poslouchat. Naslouchání se na první pohled zdá velmi podobné poslouchání, ale je zde velký rozdíl. Naslouchání má v sobě

důležitý rozměr hloubky a vnímavosti. Naslouchání může být pro někoho opravdu velkým uměním, a to nejen kvůli tomu, aby vnímal, co mu někdo říká, ale aby byl schopen mu porozumět, popřípadě se dokázal vcítit do jeho situace. Takovou schopnost, kterou zdaleka nemá každý člověk, nazýváme *empatie*. Naslouchat můžeme také například přírodě, ale to se týká spíše relaxace než přátelství. V dnešní době je naslouchání velmi důležité a zvláště pro teenagery. Jak ve své knize Balík uvádí: „Animátor je ten, kdo dokáže ‚ztracet‘ čas v naslouchání druhým“ (Balík, 2004, 319).

Dále animátor svým přátelstvím napomáhá vytvářet příjemnou atmosféru a vztahy mezi jednotlivými členy společenství. Při vznikajících konfliktech umí přátelsky poradit a daný konflikt řešit. K dobrým vztahům a příjemné atmosféře patří i teplo „rodinného krbu“, které animátor udržuje také po stránce úklidu, občerstvení, harmonie prostředí atd. I takové zázemí by měl být animátor schopen zajistit (Balík, 2004).

Jako dobrý přítel, tak i animátor cítí za své společenství odpovědnost. I když není vázán nějakou smlouvou a dá se říct, že tuto službu provádí ve svém volném čase, není mu jeho společenství lhostejné, ale snaží se, aby nestagnovalo a jeho členové smysluplně využili čas strávený spolu a činnorodě směřovali ke svému cíli. Tímto uvědoměním si odpovědnosti a cílevědomostí si i sám animátor prohlubuje své osobnostní a charakterové vlastnosti.

1.3 Animátor - Moderátor společenství

Moderátor je slovo původně technického významu, je například součástí klavíru, kde slouží k utlumení kmitů, které vytváří tón, nebo se používá při jaderných reakcích. Zde zpomaluje neutrony, a tím snižuje jejich energii, aby bylo možné dojít ke štěpné reakci.

Moderátor je člověk pracující v televizi, rozhlasu, na vědeckých kongresech apod., který svými příspěvky do určitého pořadu například pomocí spojujícího textu, úvodního slova koordinuje danou událost. Může být průvodcem publicistických nebo jinak odborně zaměřených pořadů (Petráčková et al., 2007).

Na internetové encyklopedii wikipedia je moderátor charakterizován takto:

Znamená to tedy, že dobrý moderátor přiměřeným způsobem krotí případné vášně či jiné nevhodné emoce, a to jak v publiku, tak i na straně účinkujících. Moderátor je tedy vždy aktivním prostředníkem mezi účinkujícími,

soutěžícími (a dalšími účastníky na pódiu) na jedné straně a publikem přítomným v sále na straně druhé. U dobrého moderátora je vysoce oceňována nejen vysoká kvalita jeho řeči, tedy vysoká úroveň jeho mluveného slova, ale také jeho přirozená schopnost vkusným způsobem zasahovat přímo do děje v sále, důvtip, osobní šarm, dobrá pohotovost, umění improvizace i osobní noblesa a charisma.

Jedná se o takové osobnostní vlastnosti, kterými moderátor dokáže společensky přijatelným způsobem okamžitě vyřešit jakoukoliv neočekávanou událost, která během příslušné akce může nastat. Tyto osobnostní vlastnosti jsou velmi důležité například při živém televizním či rozhlasovém vysílání, kde žádnou chybu nelze opravit pozdějším strihem či jinou technickou úpravou (Moderátor (profese), převzato 19. 04. 2011 z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Moderátor>).

Zodpovědný animátor musí mít na každé setkání připravený program, proto musí věnovat svůj čas i na přípravu, bez které by při setkání mohla vzniknout hluchá místa nebo zmatek v organizaci. Zejména ve větších společenstvích je vhodné připravovat program s více lidmi, tzv. jádrem společenství.

Je samozřejmé, že mohou nastat situace, kdy bude potřeba upustit od naplánovaného programu z různých důvodů. V tom případě je potřeba využít svých improvizčních schopností. Pokud si to okolnosti vyžadují, animátor v roli moderátora musí být ochoten odstoupit od programu, i když je třeba perfektně připravený, a být schopen improvizovat. Ovšem opravdu ve výjimečných případech. Improvizční metoda nesmí převládat nad připravovanými programy.

Animátor si musí uvědomit, že je potřeba do dění ve skupině aktivně zapojit všechny její členy, protože jsou součástí společenství a ne on sám, ale všichni dohromady směřují k danému cíli a pasivitou se dopředu nikdo neposune. Animátor zde musí jednotlivé členy motivovat a rozdělovat konkrétní úkoly. „Jednotlivce podněcuje k tomu, aby poznal své schopnosti, aby je akceptoval a aby je uplatnil ve prospěch celé skupiny“ (Belz, 2001, 59). Usiluje o to, aby vše probíhalo, jak má, a pak sám ustupuje do pozadí. V případě, že se něco nedaří, musí se ujmout iniciativy a pomoci skupině přenést se přes vzniklý problém. Je důležité, aby dokázal podněcovat mladé lidi ke službě a ochotě „věnovat“ něco ze svého potenciálu druhým.

Je pochopitelné, že slovo animátora má větší váhu než slovo řadových členů skupiny, protože má nadhled a věci vidí objektivněji. Proto má být schopný diskutovat o mládeži ve farnosti s farářem, kaplanem pro mládež, biskupem nebo civilními organizacemi. Měl by dokázat zformulovat potřeby mladých lidí, to, co žádají a také co nabízejí. V tomto ohledu je animátorovou starostí, aby mládež získala více pozornosti z „vyšších“ sfér a bylo dosaženo viditelných výsledků. Animátor musí vystupovat taktně, inteligentně a věrohodně, aby prosadil své návrhy, a pokud se mu něco nepodaří, musí být trpělivý a mít odvalu k dalším jednáním (Balík, 2004).

1.4 Animace animátora

Jan Balík (2004) píše, že animátor by neměl být sám, ale má patřit do společenství, kde nebude v roli animátora, ale bude řadovým členem skupiny. Zde má možnost růst ve svém osobním životě, učit se a čerpat nové věci, a to jak vědomosti a dovednosti, tak rozvíjet i duchovní sféru svého života. Ideální je, když může dané společenství prožívat s jinými animátory. Takové společenství může být tvořeno skupinou animátorů z děkanátu nebo diecéze.

Mexický kazatel Prado Flores (1996, 80) v knize Formování učedníků v kapitole s názvem Společenství představených píše: „Kdyby vedoucí neměl zázemí ve skupině, odkud by přicházel? Kdyby z nitra neprožil všechno, čím je společenství, jak mu bude moci sloužit?“

Animátor potřebuje vědět, co je to společenství, mít osobní zkušenost, prožít společenství se skupinou lidí, aby byl schopen dobře připravovat podmínky pro společenství, které bude on sám animovat.

Animátor, který vede společenství, potřebuje kolem sebe osoby zkušenější, k nimž může přijít pro radu. Měl by to být někdo blízký, s kým se dobře zná, komu důvěřuje a kdo je mu schopen poradit i v oblasti osobního života. Někdy je třeba vyhledat odbornější pomoc přímo od pedagoga nebo psychologa či psychiatra, protože se může setkat s lidmi psychicky nemocnými nebo závislými na drogách či jiných návykových látkách. Zde nemůže pomoci sám, ale je důležité, aby dotyčnou osobu přivedl k odborné pomoci a zůstal s ní dál v kontaktu. Další pomoc nabízí osoba zodpovědná za DCM. Také mohou pomoci zkušenosti nebo rady z jiných společenství ve své farnosti nebo z jiných farností (Balík, 2004). Velmi inspirativní a motivující jsou animátorská setkání a animátorské kurzy, které připravují DCM a DCŽM.

Člověk, který chce ovlivňovat lidi, se musí chovat tak, aby byl pro ostatní dobrým příkladem. Proto je důležité, jak Balík (2004) dále uvádí, aby animátor byl schopen pozitivní autoreflexe, k čemuž je důležité vedení vyspělejší osobou. Má se naučit přijímat zpětnou vazbu, a to i v případě, že je negativní. Podstatné je, aby uměl konkrétní reakce a postoje správně vyhodnocovat a přijímal je vyrovnaně, bez zbytečných emocí, a hledal konstruktivní řešení. Z každé zpětné vazby má vidět pozitivní východiska a snažit se zdokonalit v dané věci nebo změnit svůj přístup.

Do této kapitoly patří také zmínka o sebevzdělávání a odpočinku. Animátor musí chápat, že pro vedení společenství mladých lidí, ale i svůj osobní rozvoj je důležité účastnit se vzdělávacích kurzů animátorů, setkání animátorů a dalších programů pro animátory. Mimo to je potřeba, aby samostudiem doplňoval své schopnosti pro svoji službu. Dále Balík (2004) uvádí, aby animátor během své aktivity nezapomínal na své profesní vzdělávání a poctivě se mu věnoval. A proto by měl dobrý animátor umět dobře využívat svůj čas. S tímto přímo souvisí odpočinek a relaxace, které k harmonickému životu člověka nezbytně patří. Mladý angažovaný člověk by měl pochopit, že aktivní odpočinek je pro něj potřebný a nutný. Není to promarněná doba, ale čas, který práce s lidmi (i jakákoli jiná práce) vyžaduje. Nejedná se pouze o regeneraci tělesných sil, ale i o načerpání síly duševní.

2 Mládež

Ve své práci z velké části hovořím o mládeži, proto nyní objasním tento termín blíže, abychom správně rozuměli koho je možné za mládež považovat.

Podle Průchy (1998) je mládež sociální skupina lidí ve věku asi od 15 do 25 let. Mládež již neplní roli dětí a zároveň není společností vnímána jako dospělí lidé. Má svůj charakteristický způsob jednání a myšlení, jiné vzory, normy a hodnoty.

Dále Průcha (1998, 133) uvádí: „V legislativních dokumentech, v oblasti sociální péče apod. se termín užívá (ne zcela důsledně) pro děti a mladé lidi do doby dovršení 18. roku bez vymezení dolní hranice věku, nebo s dolní hranicí přibližně 3 roky.“

ČBK ve svém Pastoračním plánu sekce pro mládež ji chápe tímto způsobem (Balík, 2002, 15):

Pod pojmem „mládež“ rozumíme člověka ve věku od 14 do 30 let¹.

Skupinu „mládež“ lze rozčlenit do podskupin na základě nejrůznějších hledisek, např. podle:

- a) *náboženského prostředí*: od nábožensky tradičních až po misijní oblasti; z farností venkovských i velkoměstských; lidé, kteří se nezapojují do farních struktur
- b) *vzdělání*: mládež od základního až po vysokoškolské vzdělání, lidé se základním i vyšším náboženským vzděláním, ale také bez základních náboženských vědomostí
- c) *věku*: mladší mládež, starší mládež, mladí dospělí
- d) *stavu*: svobodní, mladí manželé, mladí lidé zasvěceného života
- e) *typu pastorační služby*, kterou vyžadují od duchovních či od církevních institucí: od lhostejnosti až po požadavek soustavného duchovního doprovázení
- f) *toho, čím jsou sami schopni přispět k vytváření Božího lidu (tj. nejčastěji farní obce)*: od aktivních přes konzumenty až po lhostejné
- g) *způsobu, jakým se stavějí ke křesťanství a k církvi*: věřící praktikující, nepraktikující, hledající a sympatizující, nevěřící

Toto členění mladých lidí je důležité pro animátora, který má s nimi určitým způsobem pracovat. Je nutné znát charakteristiku skupiny lidí, kterým se animátor věnuje, aby pro ně mohl připravit odpovídající program.

Ve Velkém sociologickém slovníku Klener (1996, 635) mládež charakterizuje takto:

Věkově i sociálně jde o mezivrstvu mezi **děťmi** a dospělými (viz →**dospělost**), která má své specif. (*sic*) zájmy, aspirace, postoje (veř. mínění), spol. (*sic*) postavení a svou roli, prestiž. Zvl. (*sic*) vyplývá z toho, že je ve stádiu neúplné nebo odložené ekon. (*sic*) aktivity a profesionální přípravy a že je soc. a ekon. (*sic*) závislá na „světě dospělých“.

¹ Obvykle udávanou hranici 26 let zvyšujeme na základě prodlužování věku mladosti a podle stanovení věku pro účast na světových dnech mládeže.

Mládež je přechodnou sociální skupinou a v některých přírodních národech se vůbec nevyskytuje. Pomocí iniciačních obřadů zde mají striktně rozlišenou dospělost od dětství. V naší kultuře se za mládež obvykle považují lidé od 14-15 let, kdy končí povinná školní docházka, do 30 let, kdy jsou ukončeny sociální procesy u všech skupin mládeže (Klener, 1996).

3 Volný čas

Animátor s mládeží „pracuje“, protože chce a baví ho to, vidí ve své práci smysl, ale nemá za to žádný finanční či materiální přínos. Dá se říct, že se této činnosti věnuje ve svém volném čase, alespoň je to tak zpočátku. Postupně může přijímat tuto službu animátora jako nutnost nebo povinnost, i když nezávazně, ale i přesto nemusí nadále vnímat dobu, během které se věnuje animátorské činnosti, jako dobu naplňující svůj volný čas.

Z předešlého odstavce vidíme komplikovanost termínu volný čas, který je spjat s animátory nebo společenstvími, ve kterých animátoři působí, a proto je důležité si tento pojem vysvětlit v následujících definicích a z různých úhlů pohledu.

Průcha, Walterová a Mareš (1998, 283) popisují volný čas takto: „Čas, se kterým může člověk nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, jež zůstane z 24 hodin po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku).“

Pávková, Hájek a Hofbauer (2008, 13) charakterizují volný čas tímto způsobem:

Pod pojem volný čas se běžně zahrnují odpočinek, rekreace, zábava, zájmové činnosti, zájmové vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost i časové ztráty s těmito činnostmi spojené. Z hlediska dětí a mládeže do volného času nepatří vyučování a činnosti s ním související, sebeobsluha, základní péče o zevnějšek a osobní věci, povinnosti spojené s provozem rodiny, domácnosti, výchovného zařízení i další uložené vzdělávání a další časové ztráty. Součástí volného času nejsou ani činnosti zabezpečující biologickou existenci člověka (jídlo, spánek, hygiena, zdravotní péče). Ale i z těchto činností si někdy lidé vytvoří svého koníčka, což je zřejmé např. ve vztahu k přípravě (i konzumaci) jídla.

U dětí a mládeže je specifické pro volný čas jeho pedagogické ovlivňování, z výchovných důvodů. Děti potřebují vedení, protože nemají dostatek zkušeností a neumějí se ve všech oblastech zájmové činnosti dostatečně orientovat. Pro děti a mládež je důležitá pestrá a přitažlivá nabídka nabízených volnočasových aktivit a činností a jejich dobrovolná, ne nucená účast. Také je důležité, aby jejich vedení bylo nenásilné a citlivé. Rozsah ovlivňování volného času dětí a mládeže závisí na jejich věku a sociální i mentální vyspělosti a také na charakteru jejich rodinné výchovy.

4 Výchova

Každý člověk ve společnosti je nějakým způsobem ovlivňován. V dětství a v období dospívání určitý způsob ovlivňování můžeme nazvat výchovou. Protože v této práci hovoříme o mládeži a animátorech, se kterými výchova úzce souvisí, měli bychom si tento termín blíže popsat.

V Pedagogickém slovníku je výchova vysvětlena tímto způsobem: „Proces záměrného působení na → *osobnost* člověka s cílem dosáhnout pozitivních změn v jejím vývoji“ (Průcha, Walterová & Mareš, 1998, 286). Dále uvádí další tři proudy chápání výchovy. Jeden proud chápe výchovu jako řízený proces ovlivňování nevyspělého člověka pedagogem nebo institucí, s cílem podřídit vychovávaného společenským nebo i institučním normám apod. Další proud zdůrazňuje roli samotného vychovávaného jako podnět k formování sebe sama. Třetí směr potom vychází z míry interakce mezi pedagogem a žákem.

Pelikán (1995, 45) vidí výchovu jako: „...záměrné a cílevědomé vytváření a ovlivňování podmínek umožňujících optimální rozvoj každé osobnosti v souladu s jejími dispozicemi, ale i lidským posláním, to znamená hlubší poznání obecnějších zákonitostí formování osobnosti člověka.“

Osobnost člověka a jeho jedinečnost se vytváří působením různých činitelů v průběhu celého ontogenetického vývoje. Určité předpoklady dítě získává geneticky od svých předků, další dispozice získává v průběhu prenatálního vývoje. V tomto období na dítě již působí také vliv vnějšího prostředí, který ovlivňuje jeho vývoj (Pávková, Pavlíková & Hrdličková, 2008).

Zde se ještě nejedná o výchovu, ale předpoklady a vlohy, se kterými se jedinec narodí, ovlivňují jeho temperament, jeho osobnost i chování a s tím vším souvisí jeho výchova, která bude snadnější nebo náročnější.

Dále Pávková et al. (2008) uvádějí, že hlavní roli při výchově má rodina, protože je to první sociální skupina se kterou se dítě ve svém životě potkává a zprostředkovává mu první intimní hluboké citové vztahy. Dalším velmi významným činitelem ovlivňujícím výchovu a navazujícím na rodinu je předškolní zařízení a následně škola. Na další výchově se kromě rodiny a školních zařízení z velké části podílejí mimoškolní instituce a další subjekty. V neposlední řadě je to sociální skupina vrstevníků, která je nezastupitelným výchovným činitelem. Tyto skupiny mohou vznikat organizovaně nebo zcela spontánně a osobnost člověka mohou ovlivnit významným způsobem buď pozitivně nebo negativně.

5 Pastorage

S termínem pastorage se v této práci setkáváme poměrně často, ale v běžném životě není až tak frekventovaný a ne každý člověk si dokáže představit správný význam tohoto slova, proto vidím jako velmi důležité tento termín vysvětlit.

Pastorage neboli pastýřské vedení je široký pojem používaný především v křesťanství. Opatrný (2001, 9) ji ve své knize popisuje těmito slovy: „Pastorage znamená zabývání se lidmi v konkrétních životních podmínkách, tedy v určité zemi, v určité dějinné situaci, v určitém historickém a kulturním kontextu. Jejím posláním je řešit konkrétní problémy konkrétních lidí ve světle a síle evangelia.“

Dále se Opatrný (2001, 9) při popisování pojmu pastorage opírá o 2. vatikánský koncil a píše:

Když mluvíme o pastorači, nemáme na mysli jen dílčí úseky pastorage, jako je péče o nemocné, udílení svátostí nebo duchovní vedení, ale máme na mysli pastorači v intencích 2. vatikánského koncilu, všech jeho konstitucí a dekretů. Tedy: působení církve z inspirace evangelia jak interní - tím je rozuměna pastorage věřících v užším slova smyslu, tak externí - tím je míněna jak péče o obecné blaho, tak péče o ty, kdo stojí na okraji církve.

Arcibiskupství pražské na svých internetových stránkách popisuje pastorační činnost: „Farní pastorec představuje největší část pastorační činnosti v arcidiecézi. Kromě toho probíhá pastorační činnost také v některých speciálních střediscích arcibiskupství, v armádě, zdravotnických zařízeních, věznicích a na církevních školách“ (Pastorec, převzato 19. 4. 2011 z <http://www.apha.cz/pastorec/>).

Dále se na svých stránkách zmiňuje také o pastorační mládeži, kde vysvětluje, jak jsou důležité pastorační akce pro mladé lidi organizované arcidiecézí, ale zároveň je velmi důležitá dlouhodobá systematická příprava animátorů skupin mladých, kteří nejlépe dokážou pochopit a oslovit své vrstevníky. Tato příprava animátorů spadá také do pastorační činnosti.

Kaplánek (1999, 9, 10) ve své publikaci vysvětluje, co všechno do oblasti pastorec mládeže spadá: „Tak se stává pastorec mládeže velmi širokým pracovním polem a pro pastorační teologii obsáhlou výzkumnou oblastí, do níž patří vedle výchovy v rámci rodiny a školy také oblast volného času, sociální práce, práce s médii zaměřenými na mládež, poradenství a práce s různými zvláštními skupinami mládeže.“

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce bylo shromáždit a strukturovaně zkompletovat dostupné informace o kurzu Animátor probíhajícím na ADCŽM Přístav v Rajnochovicích a shrnout je do ucelené podoby.

Díležitými cíli bylo objasnit tato témata:

1 Církev a péče o mládež

- Úkolem prvního tématu je popsat organizaci církve ve vztahu k mládeži.

2 ADCŽM Přístav v Rajnochovicích

- Druhé téma je zaměřeno na charakteristiku ADCŽM Přístav a spjatých souvislostí.

3 Kurzy Animátor

- Třetí téma má za úkol co nejobsáhleji popsat kurz Animátor probíhající na ADCŽM Přístav v Rajnochovicích.

Metodika

Pro dosažení daných cílů jsem si zvolil následující metody a techniky řešení.

Metody:

- ***Sekundární analýza dat***

Čihovský (2006) tuto metodu popisuje jako systematické hodnocení několika tematicky stejně zaměřených prací, na jejichž základě vytváří podle nových kritérií obecné poznatky na kvalitativně nové úrovni.

Metoda sekundární analýzy spočívá ve sběru a získávání sekundárních dat, což jsou dokumenty a data, které byly již v minulosti vytvořeny. Pro nás mají význam jako zdroje informací, které jsou nezbytné pro tuto práci.

- ***Metoda introspektivní***

„Metoda introspektivní se opírá o osobní znalosti, zkušenosti výzkumníka na základě účasti v prostředí či nějakém společenském procesu“ (Čihovský, 2006, 10).

Tato metoda je založena na osobní zkušenosti autora. Získané informace dále využívá ve své práci.

- ***Syntéza***

Během práce bylo nutné využít metodu syntézy, aby bylo možné zkompletovat veškerá získaná data, a tak vytvořit ucelený pohled na hlavní předmět této práce.

Techniky:

- ***Rozhovor***

Majerová (2006) popisuje techniku rozhovoru jako nejběžnější způsob kontaktu mezi dvěma lidmi, která se používá ve všech vědách zaměřených na zkoumání člověka.

Ve své práci jsem použil rozhovor semi-strukturovaný a nestrukturovaný. Semi-strukturovaný rozhovor jsem prováděl na základě předem připravených otázek, přičemž jsem pokládal i doplňující otázky a nechal dotazovaným prostor pro širší vyjádření se. Po svolení dotazovaných jsem tyto rozhovory nahrával a následně přepsal (viz. příloha

číslo 1 a 2).

Nestrukturovaný rozhovor jsem provedl s větším množstvím dotazovaných z důvodu získání doplňujících informací.

- ***Pozorování***

Technik pozorování existuje několik druhů, já jsem si pro svoji práci zvolil techniku „zúčastněného pozorování“. Podle Majerové (2006) tato technika spočívá v tom, že výzkumník je součástí zkoumaného prostředí, je začleněn do běžného života pozorované populace a tímto způsobem ji studuje. V mém případě to bylo začlenění se mezi účastníky kurzu Animátor.

Výsledky

V následující části práce jsou v ucelené podobě strukturovaně uspořádány veškeré poznatky, které jsem při sběru dat získal.

6 Způsob péče o mládež v církvi

6.1 Územní členění Římskokatolické církve v České republice

V České republice je osm diecézí (arcidiecéze pražská, diecéze českobudějovická, diecéze královéhradecká, diecéze litoměřická, diecéze plzeňská, arcidiecéze olomoucká, diecéze brněnská, diecéze ostravsko-opavská), v jejichž čele stojí biskup, v případě arcidiecéze je to arcibiskup. Diecéze se dále dělí na děkanáty, v Čechách se také používá označení vikariát a v čele stojí děkan nebo vikář. Tyto územní celky jsou tvořeny několika farnostmi, což jsou nejmenší církevní územní jednotky, za které zodpovídá farář a většinou zahrnují jednu nebo více vesnic. Naopak ve větším městě může být farností několik.

6.1.1 Diecézní centra mládeže (DCM)

Každá diecéze má své diecézní centrum mládeže (dále jen DCM), která byla zakládána za účelem pastorační mládeže. Tato centra vznikala začátkem 90. let 20. století.

Každý animátor se potřebuje učit, získávat inspiraci pro svou činnost a sám být někým veden. Nejen k tomuto účelu slouží v každé diecézi DCM, která nabízí mimo jiné kurzy Animátor.

Každé DCM, jak popisuje Pastorační plán Sekce pro mládež ČBK (2002), především:

- Zprostředkovává živý kontakt mezi biskupem a mládeží diecéze, zvláště prostřednictvím diecézních setkání mládeže a SDM² v diecézích i v zahraničí.
- Je členem Sekce pro mládež, účastní se pravidelných setkání, a tak získává širší rozhled a své poznatky současně předává ostatní DCM.
- Neustále se seznamuje se situací mládeže a společnosti, ve které mladí lidé žijí.
- Vychází ze skutečné situace církve v diecézi.
- Podporuje základní společenství (ve farnostech, na školách...).

² Světové dny mládeže

- Podporuje mladé lidi zvláště tam, kde se o ně nikdo nestará.
- Napomáhá ke vzniku nových společenství.
- Osobními návštěvami a různými programy podporuje mladé lidi v diecézi.
- Formační činností podporuje aktivitu mladých v jednotlivých farnostech.
- Zajímá se o každého mladého člověka, a to zvláště tam, kde se o mladé lidi nikdo nestará.
- Přípravuje materiály do skupin.
- Přípravuje a zajišťuje pravidelná setkání animátorů diecéze, jejich formaci a vzdělání, a to ve spolupráci se Sekcí pro mládež ČBK, kde probíhá vzájemná výměna zkušeností mezi diecézemi i dalšími subjekty, které se věnují mládeži, a odkud čerpá inspirace, materiály a mezinárodní zkušenosti.
- Přípravuje kaplany pro mládež (eventuelně vikariátní pastorační asistenty pro mládež) a laické zástupce za děkanáty pro jejich činnost v děkanátech nebo vikariátech a podporuje je. Studijně – formační kurz Sekce je vhodnou nabídkou pro vzdělávání a přípravu k této službě, ale také k navázání osobních kontaktů a výměnu zkušeností.
- Pro svou činnost může zřídit různé formační a vzdělávací instituce.

6.1.2 Diecézní centra života mládeže (DCŽM) - historie

Nejprve se zmíním o historii vzniku těchto center. První diecézní centrum života mládeže (dále jen DCŽM) vzniklo již v roce 1979 v době komunismu, ve vesnici Příchovice. Založil ho mladý kněz Miroslav Šimáček, který byl tajnou bezpečností (StB) za trest poslán do pohraničí. Byla to tzv. „mrtvá“ farnost, ale nacházela se v krásné přírodě v horách. Jak autor uvádí: „první Velikonoce na Zelený čtvrtek³ nebyl v kostele nikdo.“

Protože tento mladý kněz měl spoustu mladých přátel, občas ho někdo z nich navštívil. Snažil se je přijímat s ochotou a láskou. Postupem času se tato možnost přijet na faru v pěkném prostředí, strávit nějaký čas v klidu společně s jinými lidmi, rozšiřovala mezi dalšími mladými lidmi, a ti toho využívali, protože je takto strávený čas oslovoval.

³ Zelený čtvrtek je prvním dnem Velikonočního tridua a součástí Svatého týdne, což jsou pro křesťany největší svátky v roce.

Ještě dodám, jak sám Šimáček říká: „Nebyla to otázka žádné reklamy (v té době byly telefon i korespondence sledovány tajnou bezpečností⁴).“

Farář si začal uvědomovat, že je potřeba přizpůsobit podmínky na jeho faře, aby vyhovovaly stále narůstajícímu počtu příjíždějících a také vytvořit určitý program, který by umožňoval společný život více lidí, a který by bylo možné měnit podle složení příjíždějících (podle počtu, věku, zkušeností...).

Po pádu komunismu v roce 1989 se ukázalo, že zkušenosti z farnosti Příchovice jsou velkým přínosem a je důležité jich co nejvíce využít. Proto se staly inspirací pro pastorační mládeže v celé české republice. A tak na popud biskupů začala vznikat další centra života mládeže tohoto typu. Nyní je takových center v České republice celkem sedm.

6.1.3 DCŽM - Charakteristika

DCŽM jsou domy, které vznikaly na základě zkušeností P. Miroslava Šimáčka v Příchovicích z období totality. Jsou zakládány diecézním biskupem většinou uprostřed přírody a jsou nepřetržitě otevřeny mládeži. Tato centra nabízí ubytovací prostory, jídelnu a společenskou místnost, kapli, místo pro ztišení a modlitbu. Dále v těchto centrech může být knihovna v kombinaci s čajovnou a součástí je také sportoviště (Balík, 2004, 166).

V každém DCŽM žije stálý tým 3 až 5 mladých lidí a jeden nebo dva kněží, z nichž jeden je za centrum zodpovědný. Členové týmu jsou nejčastěji mladí lidé od 20 do 26 let a ideální délka jejich funkce v týmu v DCŽM je dva roky. Tento tým společně s knězem, který je ředitelem, se starají o celkový chod „svého“ centra. V tom je zahrnuta veškerá organizace, plánování připravovaných akcí, s tím související propagace a příprava konkrétního programu. Dále materiální zabezpečení a další věci, které jsou zapotřebí. Ale především, členové týmu zde musí vytvářet příjemnou atmosféru a útulné prostředí pro mladé, kteří sem často přijíždí načerpat nové síly, odreagovat se, zasportovat si nebo pomoci při brigádě či se vzdělávat a formovat svou osobnost nebo sdílet své zkušenosti s druhými (Čapek, 2001).

⁴ „...práce s mládeží byla u kněží charakterizována jako porušování státního dozoru nad církvemi.“ (Balík, 2008, 5)

6.2 Kaplani pro mládež v děkanátech (vikariátech)

Podle Pastoračního plánu Sekce pro mládež ČBK (2002) je děkanátní kaplan pro mládež ustanoven svým biskupem, pracuje pod jeho vedením a pod vedením DCM. Jeho hlavními úkoly jsou: naslouchat mladým, hledat vhodné způsoby, jak mladým lidem předávat evangelium, dále má navštěvovat kněze ve svém děkanátu (vikariátu) a hovořit s nimi o mladých lidech v jejich farnostech a možnostech práce s nimi. Následně by měl při děkanátních konferencích seznamovat ostatní kněze se situací pastorace mládeže a s plánovanými činnostmi na diecézní, národní i mezinárodní úrovni.

Kaplan pro mládež má podporovat a koordinovat práci s mládeží v děkanátu a znát situaci mládeže v jednotlivých farnostech. Jeho další činností je účast na formačních a studijních setkáních pracovníků pro mládež. A neméně podstatnými úkoly jsou spolupráce s DCM a DCŽM a laickými zástupci mládeže za jednotlivé děkanáty a také účast na pracovních setkání kaplanů pro mládež na diecézní úrovni.

6.3 Laičtí zástupci za děkanát - animátoři děkanátu

Laický zástupce za děkanát neboli animátor děkanátu je v Pastoračním plánu Sekce pro mládež ČBK (2002, 31) popsán takto:

Jsou to mladí lidé, kteří přijímají dobrovolnou službu laického zástupce za děkanát. Spolupracují s DCM a kaplanem pro mládež v děkanátu. Společně s kaplany pro mládež připravují program na setkání animátorů v děkanátě a navštěvují ostatní animátory a kněze jednotlivých farností za účelem navázat osobní vztahy a lépe pochopit situaci daného místa. Laičtí zástupci jsou zodpovědní za rozšiřování informací z DCM.

6.4 Sekce pro mládež ČBK

V listopadu 1989 po změně politické situace bylo pro katolickou církev velmi důležité získat a udržet nové kontakty s mladými lidmi a nabídnout jim nové možnosti a pomoc v konkrétních situacích. Bylo také důležité ukázat mladým, že se o ně církev zajímá a počítá s jejich aktivní účastí. Aby bylo možné zvládnout tento velký úkol, bylo nutné vytvořit síť schopných a nadšených lidí na území všech diecézí a intenzivně s nimi spolupracovat. Kvůli tomu byla v roce 1990 založena a v roce 1993 schválena ČBK Sekce pro mládež České biskupské konference, jejímž cílem bylo: různými způsoby podporovat společenství mládeže (kurzy pro animátory, metodická a publikační činnost,

studijně-formační kurzy...) a napomáhat ke spolupráci a organizaci lidí, kteří se v církvi věnují mládeži. Za tímto účelem začala v jednotlivých diecézích postupně vznikat diecézní centra pro mládež (DCM) a následně ve většině diecézí vznikla také diecézní centra života mládeže (DCŽM) (Balík, 2004).

Sekce pro mládež ČBK je tvořena kněžími a mladými lidmi, kteří jsou pověřeni biskupem aktivně působit mezi svými vrstevníky ve svých diecézích. Tím napomáhají kněžím zodpovědným za mládež a zároveň jako zástupci mládeže poskytují biskupovi zpětnou vazbu (Balík, 2004).

V dokumentu ČBK (2002) je Sekce pro mládež popsána takto:

Sekci pro mládež řídí vedoucí sekce. Sekce pro mládež se řídí statutem, který schválila ČBK na svém zasedání 24. 11. 1993 a plní především tyto úkoly:

- a) plní funkci sekretariátu biskupa-delegáta pro mládež,
- b) připravuje, svolává a moderuje zasedání Sekce pro mládež,
- c) zprostředkovává spojení se sekci pro mládež Papežské rady pro laiky,
- d) organizuje mezinárodní kontakty na celostátní úrovni,
- e) udržuje kontakty s řeholními společenstvími, s různými spiritualitami a hnutími pracujícími pro mládež a podílí se na koordinaci jejich činnosti,
- f) spolupracuje při tvorbě formačních programů pro mládež a pro animátory,
- g) zodpovídá za Studijně-formační kurz Sekce pro mládež ČBK,
- h) zajišťuje účast mladých lidí z České republiky na světových dnech mládeže,
- i) moderuje přípravu a průběh celostátních setkání mládeže,
- j) zajišťuje propojení mezi diecézemi, vzájemnou výměnu informací, materiálů a zkušeností,
- k) vydává časopis *Budoucnost církve*,
- l) koordinuje projekt dobrovolné služby mládeže v katolické církvi,
- m) vyvíjí vlastní publikační činnost a ve spolupráci se Sekcí pro sdělovací prostředky informuje o své činnosti.

Sekce pro mládež ve svém pastoračním plánu v roce 2002 stanovila konkrétní cíle, ke kterým chce směřovat, které stále vyhodnocuje a zdokonaluje podle aktuální situace. Je nutné poznamenat, že jednotlivé iniciativy mají různou míru důležitosti. Každá diecéze provádí především prioritní aktivity a z ostatních si vybírají pouze ty, které jsou

pro ně důležité na základě svých potřeb. Jako prioritní aktivity jsou označeny ty, které vedou k formaci a vzdělávání formátorů a animátorů mládeže (laici a kaplani mládeže), dále aktivity sloužící k podpoře jednotlivých společenství a k moderaci diecézních setkání a dalších aktivit na vyšší úrovni. DCM chystají i jiné akce, které považují za důležité ve svých diecézích, např. duchovní cvičení, tematické víkendy, poutě atd. Tyto akce nepatří k jejich základním povinnostem a nesmí se konat na úkor těch prioritních.

Zde jsou prioritní aktivity, kterými se Sekce pro mládež zabývá (Balík, 2002):

a) Podpora místních společenství

Sem patří navazování kontaktů s mládeží v jednotlivých farnostech a návštěva kněží, vyhledávání zástupců mládeže za farnost, společenství a případně zástupců za děkanát. Dále do této oblasti spadá zajištění pravidelného měsíčního setkání mládeže v děkanátu, návštěvy společenství kaplany pro mládež nebo laickými zástupci za děkanát, potom příprava formačních materiálů pro společenství a nakonec zajištění dobrovolné služby mládeže, což spočívá v roční přípravě kandidátů dobrovolné služby, jejich rozmístění a stálá formace, a v roční přípravě kněží, kteří přijímají dobrovolníky.

b) Formace animátorů

Do formace animátorů spadají, formační setkání animátorů, animátorské kurzy, diecézní a celostátní setkání animátorů.

c) Informační a formační servis pro mládež

Tato oblast se týká diecézních časopisů pro mládež, snahy o lepší využití stávajících a regionálních médií a snahy o navázání nových kontaktů s ostatními médii. Dále je to nabídka zpracovaných formačních materiálů společenstvím i jednotlivcům. Nakonec se to týká využití internetu, zajištění internetových stránek pro mládež, jako jsou www.signal.cz a pak další diecézní stránky jednotlivých center pro mládež a děkanátní internetové stránky.

d) Zajišťování akcí v rámci diecéze

Tento okruh akcí má na starosti diecézní setkání mládeže, diecézní fóra mládeže, vikariátní (diecézní) setkání mládeže, tematické víkendy, duchovní obnovy pro mládež a setkání pro zástupce vikariátů a farností.

e) Zajišťování akcí na národní úrovni

Jedná se o akce: Celostátní setkání mládeže (uskutečňuje se v závislosti na Celosvětovém setkání mládeže), celostátní fórum mládeže (bývá před celostátním setkání mládeže) a celostátní setkání animátorů (koná se jednou za čtyři roky, kdy se nekonají světové dny mládeže - SDM).

f) Zajišťování mezinárodních kontaktů

Zde se jedná o účast na SDM, o spolupráci s Papežskou radou pro laiky a s některými sekretariáty pro mládež, a potom se to ještě týká mezinárodních kontaktů mládeže na diecézní úrovni.

g) Spolupráce s hnutími, řády a dalšími subjekty, které pracují s mládeží v diecézích

Do oblasti těchto aktivit patří konference o mládeži, která probíhá každý rok, dále diecézní koordinační rada mládeže, kde je úkolem zefektivnit činnost DCM jako poradní orgán a prostor pro spolupráci a koordinaci. Dalším úkolem v této oblasti je vypracování pastoračního plánu pro mládež a aktivní zapojení mládeže do sněmovního procesu.

h) Formace a vzdělávání pracovníků s mládeží

První iniciativou v okruhu formace a vzdělávání pracovníků s mládeží je vyhledávání a dlouhodobá formace kněží a laiků pro vedení DCM a DCŽM. Dále je to zajištění studijně-formačního kurzu Sekce pro mládež ČBK, potom vydávání časopisu Budoucnost církve a odborných publikací pro formátory mládeže a poslední činností je formace kaplanů pro mládež a laických zástupců děkanátů.

i) Činnost diecézních domů mládeže

Zde jde především o diecézní centra života mládeže a provoz jiných diecézních domů pro mládež, jako je například v Olomoucké arcidiecézi Táborové středisko Archa v Rajnochovicích.

Za všechny tyto aktivity, činnosti a iniciativy zodpovídá Sekce pro mládež ČBK, ale fungování a stálý chod mají na starosti především jednotlivá DCM a DCŽM, některé z těchto iniciativ zajišťuje sekretariát Sekce pro mládež ČBK. Dále na některých aktivitách spolupracují zástupci mládeže za děkanát nebo za farnost, potom kaplani a laičtí pracovníci zodpovědní za mládež a některé zabezpečuje přímo Sekce pro mládež ČBK.

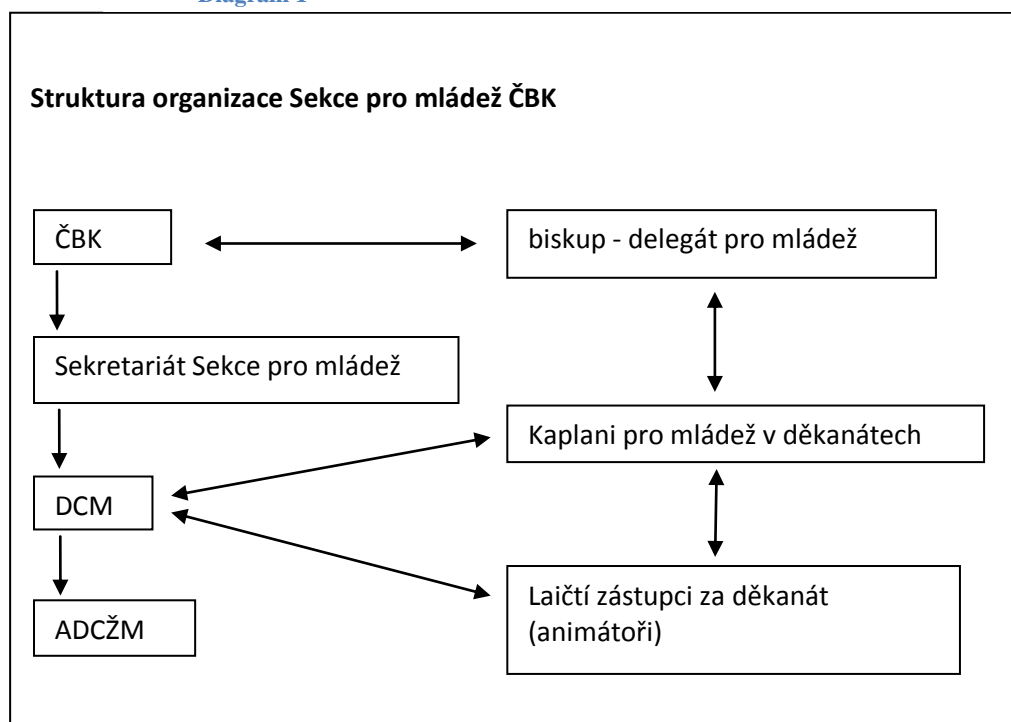
6.4.1 Struktura organizace Sekce pro mládež ČBK

Sekci tvoří: biskup, který je delegátem ČBK pro mládež, dále ředitel se svým sekretariátem, dále vedoucí DCM a DCŽM a laičtí pracovníci. Ti mají pověření od biskupa vykonávat službu mládeži ve svých diecézích.

„Svou podstatou celá Sekce (Sekretariát a jednotlivá DCM) slouží jako prostor a nástroj na celostátní úrovni“ (Balík, 2004, 160).

Pro lepší představu celé struktury, se můžete podívat na diagram číslo 1:

Diagram 1

7 Arcidiecézní centrum života mládeže Přístav v Rajnochovicích

V následujícím textu budu především využívat poznatků z vlastních zkušeností a z rozhovorů, které mi poskytli kompetentní osoby (viz. příloha číslo 1 a 2).

7.1 Historie a vznik Arcidiecézního centra života mládeže Přístav

Po zkušenostech olomoucké arcidiecéze, ale i ostatních diecézí bylo v minulých letech patrné, že prostory na arcibiskupství nejsou pro systematickou práci s mládeží vhodné a kapacitně nedostačují. Proto bylo rozhodnuto, že musí být vytvořeno místo, centrum, které bude určeno výhradně mládeži a přizpůsobeno jejím potřebám.

Na základě tohoto rozhodnutí v roce 1993 olomoucký arcibiskup Jan Graubner daroval mládeži starou barokní faru, sice zdevastovanou z dob komunistických, kdy byla využívána k zemědělským účelům, ale která se nacházela uprostřed krásné přírody Hostýnských vrchů a bylo to místo dobře přístupné ze všech koutů olomoucké Arcidiecéze. Od tohoto roku začalo vznikat Centrum života mládeže v Rajnochovicích.

Z této zničené fary se postupně díky pomoci místních obyvatel a mladých lidí z celé diecéze začalo budovat centrum, které se již v roce 1995 začalo systematicky věnovat animátorům mládeže a stalo se pro mladé i nevěřící lidi zázemím, kam mohou kdykoli přijet načerpat nové síly, jak tělesné, tak duchovní anebo využít jiných nabízených kurzů, programů nebo setkání, jejichž výběr se rychle rozšířil nebo se jen tak uprostřed krásné přírody odreagovat ze svých každodenních starostí.

V roce 1997 byla dokončena stavba nové budovy, která byla propojena s původní již zrekonstruovanou farou velkou propojovací chodbou, kde je zároveň hlavní vchod do celého komplexu. Dalším velmi významným počinem bylo dostavění kaple ve spodních prostorách staré budovy v roce 2000. Po kapli následovalo v roce 2001 dokončení trávníkového fotbalového hřiště a zároveň multifunkčního hřiště. Stavba celého sportovního areálu byla dovršena v roce 2003 dokončením rekonstrukce staré stodoly, ze které se stala krytá sportovní hala s podiem, která poskytuje i možnost kulturního využití. Nejnovějším větším projektem v centru byla stavba čajovny, která byla dostavěna a slavnostně otevřena na jaře v roce 2011.

7.2 Současný stav ADCŽM Přístav

V současnosti celý objekt tvoří původní rekonstruovaná barokní fara, ke které byla přistavena další budova. Zde se nachází ubytovací prostory, jídelna, 2 společenské

sály, knihovna, sociální zařízení a další nezbytné prostory pro ty, kdo tam žijí jako stálý tým, např. kancelář, sklady, dílna, garáže... Ve sklepě je kaple svatého Jana, kterou kromě mládeže přijíždějící do tohoto centra využívají i místní farníci. V dalších sklepních prostorách se nachází nově otevřená čajovna, která je dalším vhodným místem k odreagování se nebo trávení pohodových chvil s přáteli. K tomuto centru patří ještě zahrada v kopci s ovocnými stromy a rovná travnatá plocha před novou budovou. Možnosti využití volného času byly také rozšířeny zbudováním multifunkčního hřiště, fotbalového hřiště a haly pro různá využití, jednak sportovní např. pro florbal či hokej v zimě nebo kulturní, čehož využívají i místní zájemci např. pro pořádání akcí pro děti nebo k uskutečňování uměleckých výstav regionálních umělců. Poslední částí celého centra je vymezený venkovní prostor s lavičkami a ohništěm.

Jak už jsem zmínil výše, v roce 1995 zde byly zahájeny kurzy pro animátory společenství. Následující rok začaly další kurzy, které jsou určeny pro vedoucí ministrantů, schol⁵ nebo pro ty, kdo se ve farnosti věnují divadlu. Mimo tyto kurzy ADCŽM Přístav momentálně mládeži nabízí ještě další akce. Jsou to víkendy určeny mládeži, která se chystá přijmout svátost biřmování, dále zde probíhá Škola partnerství, dvouletý kurz pro páry nebo i jednotlivce, kteří chtějí prohloubit své vzájemné vztahy a chtějí poznat, zda jejich partner je ten pravý. Potom je zde také možnost účastnit se víkendových akcí jako jsou adventní a postní duchovní obnovy. Je to pro zájemce, kteří se chtějí ve svém nitru ztišit a duchovně se připravit na nejvýznamnější křesťanské svátky. Další akce, které ADCŽM Přístav nabízí, je možnost společného prožití Velikonoc, Silvestra nebo tematicky zaměřené víkendy o komunikaci, o víře, o sebepoznání či taneční víkendy. Samozřejmě zde nechybí sportovně zaměřené akce, jak na letní sporty, tak na zimní a přes léto je zde také prostor pro organizování táborů.

7.3 Personální zajištění ADCŽM Přístav

Hned od založení tohoto centra tu působil jeden kněz, který se staral o chod celého domu. Od roku 1997 zde byli dva kněží, jeden byl zároveň farářem pro místní farnost a druhý kaplanem. Jako pomocníci jim jsou mladí lidé z diecéze, kteří s kněžími tvoří tým. Společně připravují programy a zabezpečují stálý chod celého centra.

⁵ Schola je křesťanské hudební těleso, které hudebně doprovází mše svaté nebo jiné duchovní aktivity.

V prvních letech se jednalo o mladé dobrovolníky neboli volontéry. Tým tvořili i muži, kteří tuto činnost vykonávali v rámci své civilní služby. Po zrušení civilní služby byl problém sehnat mladé lidi, především muže k této službě. Proto se přikročilo k tomu, že olomoucké arcibiskupství začalo tyto mladé lidi zaměstnávat.

V současné době na ADCŽM Přístav v Rajnochovicích působí dva kněží a tři laici, kteří jsou zaměstnanci arcibiskupství olomouckého jako pastorační asistenti.

8 Animátorský kurz v rámci ADCŽM Přístav v Rajnochovicích

Po představení celého ADCŽM Přístav v olomoucké arcidiecézi nyní přejdu k podstatě této bakalářské práce, čímž je konkrétní kurz zaměřený na animátory mládeže.

V následujícím textu se budu opírat o rozhovory se zakladatelem centra pro mládež v olomoucké arcidiecézi (viz. příloha č. 2), se současným ředitelem ADCŽM Přístav (viz. příloha č. 1), dále o rozhovory se současnými a bývalými členy týmu ADCŽM Přístav, s absolventy těchto kurzů a současnými účastníky. Také využiji vlastních zkušeností z tohoto kurzu. Dalšími materiály, na jejichž základě budu pokračovat v této práci, jsou interní dokumenty ADCM a ADCŽM olomoucké arcidiecéze, které mám k dispozici, což jsou Stanovy kurzu Animátor, jednotlivá témata na každé setkání a SWOT analýza hodnocení kurzu. V neposlední řadě budu čerpat z dokumentu Pastorační plán sekce pro mládež ČBK.

8.1 Zřízení kurzu Animátor ADCM a ADCŽM olomoucké arcidiecéze

Zřízení kurzu Animátor ADCM a ADCŽM olomoucké arcidiecéze (dále jen „kurz Animátor“) bylo podmíněno zkušenostmi a potřebami pastoračních pracovníků olomouckého arcibiskupství, vzniklými v uplynulých letech z celocírkevní reflexe. Hlavní myšlenkou celého kurzu je vést mladé lidi k aktivní pastoraci mládeže. Dalším sledovaným cílem je možnost církve pružně reagovat na potřeby a nejhlubší touhy mladých generací na základě jimi poskytnuté zpětné vazbě.

Kurzy Animátorů pořádané na ADCŽM Přístav navazují na kurzy či studijně-formační setkávání animátorů olomoucké arcidiecéze, které probíhaly na různých místech arcidiecéze v průběhu první poloviny 90. let 20. století.

8.2 Obecná charakteristika kurzu Animátor

Formace animátorů v olomoucké arcidiecézi probíhá v ADCŽM Přístav. Kurz je rozdělen na deset víkendových pobytů rozložených do dvou let, přičemž první a druhý ročník jsou propojeny intenzivním týdenním soustředěním, které je zaměřeno především na praktickou činnost. První ročník orientovaný na osobnost animátora a jeho rozvoj je svým zaměřením převážně teoretický. Během druhého ročníku se účastníci už sami více zapojují do přípravy samotného programu, který je zaměřen na praktickou činnost, a to jak vést mladé lidi, jak s nimi jednat nebo jak je motivovat.

8.3 Organizace kurzu Animátor

- Zřizovatelem kurzu Animátor je Arcidiecézní centrum mládeže v Olomouci, které ho také zaštiťuje.
- Ředitelem kurzu Animátor je ředitel ADCM, který pracuje pod vedením diecézního biskupa.
- Kompletní organizaci kurzu Animátor má na starosti sekretář kurzu, který je jmenován ředitelem kurzu.
- Na základě zpětné vazby ze strany přednášejících, účastníků, členů týmu ADCŽM Přístav a odborné reflexe aktuální situace mládeže se u kurzu Animátor předpokládá neustálý vývoj a zdokonalování jeho obsahu.
- Při vedení a organizaci kurzu zřizovatel spolupracuje s těmito subjekty: občanské sdružení Sarkander, Rada pro mládež České biskupské konference, teologické fakulty a s kompetentními odborníky.

8.4 Finanční zajištění kurzu Animátor

Z největší části finanční stránku zajišťuje olomoucké arcibiskupství, které každý rok uděluje ADCM určitý obnos financí na pastorační mládeže včetně té, která probíhá v ADCŽM Přístav, čili i na kurzy Animátor.

Do celkového rozpočtu přispívají ale i sami mladí, kteří se kurzů účastní. Jednak přispívají účastnickými poplatky, a potom se také podílí na financování tím, že přivázejí různé potraviny, které se během víkendu spotřebují, tím se velmi ušetří na jídle.

Dále se také občas pořádají v jednotlivých farnostech olomoucké arcidiecéze sbírky, které jsou určeny právě pro centrum.

ADCŽM Přístav z finančního rozpočtu musí financovat chod celého centra, přednášející, skripta, pronájmy společných prostor a další vzniklé náklady.

Pro vedení je šetrné hospodaření s penězi velmi důležité, neboť náklady se neustále zvyšují, proto je nutné na tuto situaci reagovat a hledat způsoby, kde ušetřit peníze a přitom neohrozit chod celého centra a všech programů, které tam probíhají.

8.5 Komu je kurz Animátor určen a podmínky přijetí

Cílovou skupinou jsou mladí dobrovolníci, kteří jsou nějakým způsobem ve své farnosti aktivní nebo mají touhu pracovat s mládeží či dětmi. Potom jsou to laičtí zástupci za děkanáty.

Pro přijetí do kurzu je nutné splnit tyto podmínky:

- Věk 16 až 30 let.
- Z jedné farnosti se mohou do jednoho kurzu přihlásit pouze dva lidé.
- Uchazeči musí vyplnit písemnou přihlášku, jejíž součástí je jejich krátké představení.
- Předpoklady pro přijetí:
 - Ukončené základní vzdělání.
 - Zájem o práci s mládeží.
 - Doporučení svého faráře nebo kaplana pro mládež příslušného děkanátu.
- U účastníka se předpokládá psychická stabilita, příslušnost ke katolické církvi, křest, biřmování a pravidelná účast na svátostném životě⁶.

8.6 Podmínky k dokončení kurzu Animátor

8.6.1 Pro absolvování kurzu je potřeba:

- Osobní účast na šesti z deseti víkendových setkání během dvouletého trvání kurzu. Setkání, která účastník neabsolvuje, si může po domluvě s vedoucím kurzu nahradit v následujícím roce v rámci dalšího kurzu.
- Úspěšné složení závěrečné zkoušky. V případě neúspěšného složení závěrečné zkoušky má každý účastník možnost po domluvě s vedoucím kurzu absolvovat mimořádné závěrečné zkoušky.
- Včasné odevzdání písemné absolventské práce a její obhájení. V případě opožděného odevzdání či jejího neobhájení je možné s vedoucím kurzu domluvit mimořádný termín obhajoby závěrečné práce.

8.6.2 Frekventant řádně neabsolvuje kurz jestliže:

- Má dvě neomluvené absence během jednoho ročníku.
- Během jednoho ročníku má tři absence, i když je řádně omluven.

⁶ Pravidelnou účastí na svátostném životě se myslí pravidelná účast na nedělních mších svatých, přijímání Eucharistie a přístup ke svátosti smíření.

- Nesplní-li postupové zkoušky do druhého ročníku.
- Řádně neodevzdá a neobhájí závěrečnou písemnou práci.
- Nesplní-li závěrečné zkoušky.

V mimořádných případech je možné ročník opakovat a ze závažných důvodů může ředitel kurzu udělit výjimku z výše uvedených podmínek.

8.7 Charakteristika víkendových setkání

Víkendová setkání jsou zahájena v pátek večer a končí nedělním obědem. Jeho pevnou součástí jsou přednášky na předem daná témata, stravování, přátelská posezení u čaje nebo kávy, společná práce, kolektivní hry nebo workshopy, modlitby a mše svaté. Záměrem je pomocí těchto aktivit docílit vytvoření rodinné atmosféry a zdravého společenství mladých. Nutnou součástí je i závěrečný úklid celého centra a celkové hodnocení víkendu uchazeči, které je důležitou zpětnou vazbou pro vedoucí kurzu.

8.8 Osnovy kurzu Animátor

Pro každý kurz Animátor jsou předepsány osnovy, které se inovují a doplňují o aktuální témata na základě nových poznatků a reflexí z předchozího dvouletého běhu kurzu. Osnovy stanovují základní penzum přednášek a náplň formace účastníků.

8.9 Cíle kurzu Animátor

Cílem kurzu je rozvoj osobnosti, a to jak po stránce duchovní a vědomostní, tak i po stránce praktické. V podstatě jde o celkovou formaci účastníka. Smyslem celého kurzu je připravit mladého člověka na to, aby byl schopen se věnovat mládeži na úrovni své farnosti, případně děkanátu.

Konkrétně se jedná o tyto cíle:

- **Vzdělávací:** získat přehled v základních otázkách víry a metodice vedení společenství dětí a mládeže.
- **Formační:** rozšířit lidský a náboženský rozměr osobnosti účastníků kurzu.
- **Pastorační:** zažít na ADCŽM Přístav živé společenství církve, které jim dá důvěru v to, že je budou moci budovat i ve svých farnostech a děkanátech.

8.10 Prostředky k dosažení cílů:

- **Vzdělávací cíle:** Prostředkem k dosažení teoretických i praktických dovedností účastníků kurzu jsou především: Přednášky na daná témata, diskuze a práce

ve skupinkách, workshopy, praktická cvičení (práce s KKC, biblí...), besedy s hosty, modelové situace.

- **Formační cíle:** Prostředkem k naplnění formačního cíle je zařazení do programu aktivit zaměřených na sebezpoznání, zpětnou vazbu, a celkově aktivit na rozvoj osobnosti. Důraz je kladen na prožívání liturgie a modlitbu. Jedním z dalších prostředků k dosažení cíle je individuální přístup ze strany týmu a možnost osobních setkání na téma „můj osobnostní a duchovní růst“.
- **Pastorační cíle:** Předpokladem k naplnění pastoračního cíle je atmosféra a vztahy v týmu. Schopnost vytvořit živé společenství a přijetí účastníků jako sobě rovných. Jedním z prostředků je vytvoření prostředí důvěry - osobním přístupem, prací ve skupinkách, otevřeností.

8.11 Používané metody na kurzu Animátor

Kurz Animátor je koncipován tak, aby se účastníkům dostalo vyváženého vzdělání, jak po teoretické stránce, tak i po stránce praktické, proto se při jeho realizaci využívá různých metod, které budu dále popisovat.

- **Přednášky**

Z teoretických metod jsou na kurzu používány hlavně *klasická přednáška* a *přednáška s diskusí*. Tyto metody jsou nezbytné z důvodu šíře kurzu, aby bylo možné předat účastníkům veškeré důležité informace, které by se měli naučit. Podkladem pro každou přednášku jsou skripta, která účastník dostává a zakládá si je do složky, pro následné samostudium.

Přednášejícími jsou většinou členové týmu ADCŽM. Podle svých kompetencí mají rozdělená témata, která jsou dána osnovami kurzu a na ně si připraví přednášku. Během přednášky také používají *metodu demonstrační*, kde využívají audiovizuálních prezentací nebo předkládají názorné ukázky pro lepší představu posluchačů. V některých případech jsou na přednášku pozváni odborníci, kteří se daným tématem zabývají profesionálně.

V závislosti na tématu a na přednášejícím bývá přednáška spojena s diskusí, do nichž jsou posluchači motivováni aktivně se zapojovat. Na závěr každé přednášky je ponechán prostor pro otázky účastníků pro ujasnění právě přeneseného tématu.

- **Workshopy**

Workshop je jedna z metod, v níž se účastníci zapojí do praktických aktivit. Sami si vyzkouší činnosti, které v budoucnu budou moci využít během svého působení při práci s mládeží.

Metoda workshopu je velmi důležitá pro skupinovou spolupráci a vzájemnou komunikaci při řešení daného úkolu. Dovednost koordinovat skupinu lidí a směřovat ji k úspěšnému dosažení vytyčeného cíle patří mezi nejdůležitější vlastnosti animátora.

- **Zážitková pedagogika**

Na metodu workshopu navazuje metoda *zážitkové pedagogiky*, jejímž prostředkem je hra. S tím souvisí další velmi významná vlastnost animátora, kterou je umění motivace.

Pro animátora je důležitý prožitek, který zažije během těchto her, ale zároveň musí sám pochopit princip zážitkové pedagogiky, aby ji v budoucnu mohl uplatňovat. Pro členy týmu ADCŽM je tato metoda důležitá také z toho důvodu, že zde mají krásnou zpětnou vazbu od účastníků a zároveň tak mohou lépe hodnotit jejich osobnostní rozvoj během kurzu.

- **Skupinová práce**

Mezi metody používané na kurzu Animátor jsem zařadil i *skupinovou práci*, již je myšlena pracovní brigáda či běžné domácí nebo venkovní práce, jako je umývání nádobí, zametání nebo hrabání listí či rovnání dřeva.

I takové činnosti jsou náplní kurzu. Je to z toho důvodu, že ADCŽM Přístav patří mládeži, a proto by se o něj mládež měla také starat, a tím si s tímto místem vytvářet osobnější vztah a více si ho vážit. Dalším důvodem je, že animátor má být dobrým příkladem pro své okolí a to, že bude umět kladně přistupovat k fyzické práci, bude jeho dobrou vizitkou.

Kromě uvedených důvodů během takovéto práce vzniká prostor pro neformální sdílení se, vzájemné poznávání se a utužování vztahů celé skupiny. Skupinová práce je velmi efektivní a praktická metoda pro stmelení kolektivu.

- **Praxe**

Poslední metoda je ryze praktická. Je to *praxe*, kterou účastníci plní v rámci druhého ročníku kurzu Animátor a zpravidla probíhá během víkendové nebo týdenní akce.

Účastníci kurzu si zvolí jednu z nabízených akcí, které organizují ADCŽM Přístav nebo ADCM Olomouc, a tam pod vedením člena týmu ADCŽM se podílejí na přípravě programu. Většinou se jedné akce účastní dva až tři animátoři, kteří vzájemně spolupracují na tvorbě programu a podílejí se na úspěšném průběhu dané akce.

Praktikanti jsou během této praxe součástí týmu ADCŽM, tudíž se účastní veškerých porad a příprav. Tak mají jedinečnou možnost vidět průběh akce z pohledu organizátora, což je velmi užitečná zkušenost pro jejich budoucí činnost.

Dále kurz předpokládá samostudium připravených skript a doporučené literatury. Úkolem členů týmu ADCŽM je kromě příprav přednášek a programu také být v neustálém dialogu s účastníky kurzu, všimnout si jejich potřeb a spoluvytvářet atmosféru typickou křesťanskému společenství.

8.12 Obsahová náplň kurzu Animátor

Kurz Animátor probíhající v olomoucké arcidiecézi na ADCŽM Přístav v Rajnochovicích trvá dva roky a je rozdělen do deseti víkendových setkání a jednoho týdenního soustředění.

Každý víkend v sobě zahrnuje:

- **Nosná témata:** hlavní témata daného víkendu, v jejichž duchu je setkání koncipováno. Bývají prezentována formou přednášky a účastníci je dostávají i v písemné podobě. Tato část programu má animátora připravit na práci s mládeží po stránce vědomostní.
- **Praktické téma:** je zaměřeno na prohlubování účastnickových schopností a nabývání nových dovedností z hlediska vedení skupiny mladých lidí a příprav programů pro práci s mládeží. Praktické téma bývá předáváno účastníkům většinou kombinací přednášky a nějaké praktické aktivity nebo ukázky.
- **Jiné:** Kategorie „jiné“ zahrnuje obsah informačního, organizačního a doplňujícího charakteru.
- **Hra:** Hra je spojena buď s nosným nebo praktickým tématem. Je kladen velký důraz na motivační část, závěrečné hodnocení a zpětnou vazbu účastníků.
- **Mše v pátek a duchovní program:** Součástí každého setkání jsou mše svaté v pátek, sobotu a v neděli. Páteční mše bývá zaměřena na konkrétní

témata a obsahy, které mají být daný víkend účastníkům zdůrazněny. Tato část programu je velmi důležitá z toho důvodu, že animátor spolupracuje ve své farnosti s knězem. Je proto důležité, aby mu mohl pomáhat například i s přípravou liturgií mládežnických nebo dětských mší.

- **Reflexe a zpětná vazba:** Každé víkendové setkání je zakončeno reflexí a zpětnou vazbou kurzistů, která slouží členům týmu ADCŽM ke zdokonalování a zefektivňování celého kurzu.

Na závěr jsou účastníci informováni o zaměření dalšího víkendu a o tom, co je náplní jejich domácí přípravy, která je nezbytná pro plné nasazení během následujícího setkání.

V následujícím textu se podíváme na konkrétní náplň kurzu z let 2009-2011 během jeho jednotlivých setkání.

8.12.1 První ročník

Obsah kurzů v prvním ročníku je zaměřen na osobnost animátora a zraní osobního vztahu s Bohem. Program je kompletně v režii členů týmu ADCŽM.

I. setkání

- *Téma:* Poznání Boha, Katechismus katolické církve (dále KKC).
- *Aktivity:* Výroba tabla, poznávací a stmelovací hry.
- *Cíl:* Přiblížit se k Bohu. Naučit se orientovat v KKC a využívat ho. Vzájemné poznání účastníků.
- *Domácí příprava:* Test sebepoznání, Svátosti křtu a biřmování (vše z KKC), Setkání s farářem nebo kaplanem pro mládež.

II. setkání

- *Téma:* Křest, biřmování, sebepoznání a sebe přijetí, liturgický rok, „spolčo⁷“ – K čemu? Jak vzniká? Jak jej založit?
- *Aktivity:* Tematické hry.
- *Cíl:* Rozšíření vědomostí o svátostech, poznání svých kladů a záporů a naučit se založit společenství mládeže.
- *Domácí příprava:* Samostudium z KKC - Eucharistie.

⁷ myšleno křesťanské společenství mládeže

III. setkání

- *Téma:* Eucharistie, komunikace (dva monology ještě nejsou dialog), animace liturgie, metodika vedení společenství.
- *Aktivity:* Hry zaměřené na důvěru, vedení a vzájemnou spolupráci. Příprava a průběh animované mše svaté.
- *Cíl:* Uvědomit si důležitost naslouchání, poznat možnosti a výhody animace liturgie, získání informací o vedení společenství.
- *Domácí příprava:* Samostudium z KKC - Svátost smíření.

IV. setkání

- *Téma:* Svátost smíření, Bible, bibliodrama, základní profil animátora.
- *Aktivity:* Divadelní vystoupení podle biblických příběhů, hry zaměřené na práci s biblí.
- *Cíl:* Rozšíření vědomostí o svátostech, poznání nové metody pracující s Biblí získání informací o tom, kdo je animátor.
- *Domácí příprava:* Samostudium z KKC - Svátost kněžství, manželství a nemocných.

V. setkání

- *Téma:* Svátost kněžství, manželství a svátost nemocných. Tvůrčí dovednosti a dílny.
- *Aktivity:* Ukázky možných tvůrčích činností a jejich realizace.
- *Cíl:* Rozšíření vědomostí o svátostech. Naučit se prakticky využívat různý materiál při práci s dětmi a mládeží.
- *Domácí příprava:* Zadaný úkol na letní setkání - LANO.

8.12.2 Týdenní prázdninové soustředění

Týdenní pobyt je zaměřen především na rozvoj osobnosti formou praktické činnosti doprovázené duchovním programem a je přechodem mezi prvním a druhým ročníkem. Název tohoto soustředění je zkratka LANO, které znamená Letní animátorský „odvaz“.

Dalo by se říci, že je pro kurzisty připraven intenzivní kurz zážitkové pedagogiky, kde mají možnost si sáhnout na dno svých sil v rámci programu, ale také se naučit, jak se zážitkem pracovat, aby byli schopni tyto zkušenosti využít ve své praxi.

- I. den
- *Téma:* (První den konkrétní téma není, jde o úvod a slavnostní zahájení.)
 - *Duchovní rovina:* Uvědomění si společenství s Kristem uprostřed.
 - *Osobnostní rovina:* Přijetí, obnovení vztahů. Navození přátelské atmosféry. Podpora iniciativy.
 - *Aktivita:* Večerní modlitba, rozechřívající, iniciativní program.
- II. den
- *Téma:* Základy teorie hry.
 - *Duchovní rovina:* „JSEM“ prožití vlastní identity, kdo jsem já? Co mohu přinést do společenství? Jak mě Bůh stvořil?
 - *Osobnostní rovina:* Zamyšlení se nad silnými a slabými stránkami, o kterých já vím. Co mohu přinést do skupiny, v čem jsem dobrý/á?
 - *Aktivita:* Adorace, aktivity směřující k sebezpoznání.
- III. den
- *Téma:* Bezpečnost.
 - *Duchovní rovina:* Uvědomění si společenství s Kristem uprostřed.
 - *Osobnostní rovina:* Přijetí, obnovení vztahů. Navození přátelské atmosféry. Podpora iniciativy.
 - *Aktivita:* Růženec, fyzicky náročné aktivity.
- IV. den
- *Téma:* Motivace.
 - *Duchovní rovina:* „MY“ prožití společenství - jdeme spolu, potřebujeme se, pomáháme si...
 - *Osobnostní rovina:* Prohloubení teamové spolupráce, důvěra, bezpečí ve skupině.
 - *Aktivita:* Přímluvná modlitba, psychicky náročné aktivity.
- V. den
- *Téma:* Modlitba.
 - *Duchovní rovina:* „ON“ pod pohledem Krista, který uzdravuje, zamyšlení nad svým duchovním životem, modlitbou...
 - *Osobnostní rovina:* Posílení vztahů na základě Kristova společenství.
 - *Aktivita:* Celonoční adorace, duchovní program.

VI. den

- *Téma:* Reflexe.
- *Duchovní rovina:* Prožití svého poslání na základě prožitého. Uvědomění si toho, že si to mám nést dál...
- *Osobnostní rovina:* Pohled zpět – sdílení prožitého prohloubení vztahů ve skupině. Uzavření zážitku.
- *Aktivita:* Chvály, díky, velká reflexe.

8.12.3 Druhý ročník

Druhý ročník je pro účastníky praktičtější než první. Je zaměřen na práci animátora a jeho působení ve své farnosti. Budoucí animátoři si na víkendová setkání připravují část programu sami. Cílem je, aby účastník získal osobní zkušenost při přípravě nějaké aktivity.

Kurzisté jsou rozděleni do pěti skupin a každá skupina má za úkol připravit jednu část programu na víkend (viz. příloha číslo 3), takže během pěti víkendových setkání se každý člen kurzu účastní přípravy celého programu jednoho víkendu.

VI. setkání

- *Téma:* Úvod do Desatera; 1. – 3. přikázání, management času.
- *Aktivita:* Plánujeme a děláme „tématka“ na rok, sdílení zážitků z prázdnin netradiční formou, zadávání témat závěrečných prací. Během páteční mše důraz na úvodní obřady.
- *Cíl:* Proniknout do 1. - 3. přikázání, naučit se správně rozvrhnout čas při práci.
- *Domácí příprava:* Desatero: 4. a 5. přikázání.

VII. setkání

- *Téma:* Církev, farnost, média, Světové dny mládeže - Madrid, co dělat v adventu, 4. a 5. přikázání.
- *Aktivita:* Tematické hry. Páteční mše je zaměřena na bohoslužbu slova.
- *Cíl:* Proniknout do 4. a 5. přikázání, motivovat a pozvat mládež na Světové dny mládeže v Madridu, nastínit pozitivní a negativní stánky médií.
- *Domácí příprava:* Desatero: 6. a 9. přikázání.

VIII. setkání

- *Téma:* Prezentační dovednosti, lidská sexualita, 6. a 9. přikázání.
- *Aktivita:* Prezentační dovednosti v praxi před kamerou, konzultace závěrečných prací. Páteční mše je zaměřena na bohoslužbu oběti.
- *Cíl:* Prohloubit a prakticky si vyzkoušet své prezentační dovednosti, proniknout do 6. a 9. přikázání. Dořešení případných problémů při psaní závěrečných prací.
- *Domácí příprava:* Desatero: 7., 8. a 10. přikázání, dokončení závěrečné práce.

IX. setkání

- *Téma:* Evangelizace, preevangelizace, katecheze, připravujeme tábory, 7., 8. a 10. přikázání.
- *Aktivita:* Odevzdávání závěrečných prací, tematické hry. Páteční mše je zaměřena na závěrečné obřady.
- *Cíl:* Proniknout do 7., 8. a 10. přikázání, objasnit rozdíly mezi pojmy evangelizace, preevangelizace a katecheze. Vysvětlit, co všechno je potřeba pro realizaci tábora.
- *Domácí příprava:* Příprava na závěrečné zkoušky.

X. setkání

- *Téma:* Nespecifikované.
- *Aktivita:* Závěrečné zkoušky a obhajoby prací. Tvůrčí dovednosti a dílny. Slavnostní ukončení kurzu Animátor.
- *Cíl:* Úspěšné splnění všech požadavků nutných k absolvování kurzu Animátor.
- *Domácí příprava:* Pokračování v samostudiu, podle doporučené literatury.

8.13 Předpokládaný výstup absolventů

Absolvent je po dokončení kurzu vybaven kompetencemi samostatně připravovat programy pro děti nebo mládež a je schopen zorganizovat jednodenní či vícedenní akce pro děti nebo mládež na farní úrovni. Absolvent se také uplatní jako instruktor na táborech nebo jako vedoucí společenství mládeže, ministrantů nebo „schol“. Absolvent je dále připraven na spolupráci při organizování děkanátních i diecézních akcí a setkání mládeže.

Absolventi získají hlubší vědomosti z oblasti učení katolické církve. Dále budou vybaveni vědomostmi a dovednostmi, jak po teoretické, tak i po praktické stránce z oblasti hry a zážitkové pedagogiky, komunikace, interpersonálních vztahů, příprav prezentací a vystupování před veřejností.

Také se u absolventů předpokládá kvalitativní rozvoj osobnosti, charakterových vlastností a duchovních hodnot.

Po úspěšném ukončení kurzu absolventi dostanou od olomouckého arcibiskupa osvědčení o úspěšném absolvování specifického vzdělání a formace pro farní nebo děkanátní pastorační mládeže. Toto osvědčení je kvalifikovaným doporučením pro zapojení se do pastorační mládeže.

Diskuse

Domnívám se, že v dnešní době je nesmírně důležité se věnovat dětem a dospívající mládeži, neboť způsob trávení volného času je pro jejich budoucí životní dráhu velmi podstatný. Možností, jak trávit volný čas je nepřehledné množství, ale spousta jich není vhodných a některé mohou být nebezpečné, až život ohrožující. Proto je potřeba, aby někdo mladým lidem ukazoval možnosti, jak mohou trávit volný čas smysluplným a přitom zábavným způsobem, rozšiřujícím jejich osobnostní a charakterové vlastnosti.

Dětem a mládeži se věnuji již od svých patnácti let, kdy jsem začal jezdit na dětské tábory jako pomocný táborový instruktor. Tento svůj zájem jsem dále uplatňoval při přípravách a realizacích programů pro děti nebo jako pomocný vedoucí různých zájmových činností v naší dolanské farnosti. Během několika let jsem dozrál k tomu, abych své dosavadní praktické zkušenosti rozšířil a doplnil teoretickými vědomostmi. Z tohoto důvodu jsem mimo jiné využil nabídky ADCŽM Přístav a přihlásil se na kurz Animátor. Hned během úvodních setkání u mě cíle a způsoby vedení kurzu vzbudily velký zájem, a proto jsem se mu rozhodl věnovat ve své bakalářské práci.

Na úvod jsem si položil dvě otázky: „Kde jsem se o kurzu Animátor dozvěděl a vím o něm všechno?“ První odpověď byla jednoduchá. Kurz mi doporučila kamarádka, která jej absolvovala již před několika lety a považuje jej za přínosný pro její současnou práci s mládeží. Najít odpověď na druhou otázku se mi nejdříve jevilo také jednoduché, ale dozvěděl jsem se pouze obecné informace. Vzhledem k různorodosti zdrojů byly informace velmi nepřehledné. Proto jsem viděl jako užitečné zaměřit svoji práci právě na získání a zkompletování dostupných i méně dostupných informací, což bylo hlavním cílem. V souvislosti s tímto tématem jsem nezapomněl detailně popsat středisko, kde kurzy probíhají a také nastínit problematiku církevní péče o mládež v obecné rovině.

Závěr

V bakalářské práci jsem se zabýval detailním popsáním kurzu Animátor probíhající v ADCŽM Přístav. V první části této práce jsem se zaměřil na teoretický popis souvisejících pojmů, které jsou důležité ke komplexnějšímu pochopení celé problematiky. Teoretická část se týká pojmů: animátor, mládež, volný čas, výchova a pastorační práce.

V další části jsem shromáždil informace týkající se organizování práce s mládeží v církevním prostředí. Z výsledků vyplývá, že církevní systém péče o mládež je strukturovaně propracovaný. Církev je v České republice územně rozčleněna na archidiecéze, děkanáty a farnosti. Na každou archidiecézi dohlíží arcibiskup pověřující kněze v jednotlivých děkanátech, kteří se zde mají starat o mládež ve spolupráci s laickým zástupcem mládeže za děkanát a ostatními zástupci jednotlivých farností. Ve většině případů těmito zástupci jsou animátoři, kteří prošli kurzem Animátor probíhající v DCŽM v jejich diecézi.

Následně se věnuji již konkrétnímu ADCŽM Přístav v Rajnochovicích v olomoucké arcidiecézi, kde sleduji převážně historii jeho vzniku, postupné budování až po současný stav. Dále v této kapitole uvádím veškeré možnosti současného využití a nabídky tohoto centra. Zmiňuji se také o postupném vývoji personálního obsazení ADCŽM Přístav.

Celá práce spěje k hlavnímu cíli, jímž bylo sebrat a zkompletovat všechny dostupné i méně přístupné informace o kurzu Animátor. Část práce zabývající se uvedeným kurzem je rozdělena do třinácti podkapitol, které systematicky a podrobně popisují kurz se všemi jeho souvislostmi a náležitostmi. Podařilo se mi popsat používané metody, obsahovou náplň kurzu i s podrobným obsahem jednotlivých víkendů. Dále jsou zde detailně rozepsány veškeré podmínky a požadavky pro účastníky kurzu k úspěšnému dokončení. Zabývám se i výstupem z kurzu a předpokládanými výsledky. Součástí této kapitoly jsou také informace o tom, pro koho je tento kurz určen.

Obecně lze říci, že kurz je založen na vzájemném dialogu účastníků se členy týmu, kteří jej připravují a svojí stavbou nabízí příležitost k vzájemnému poznávání se mladých lidí, kteří se zabývají pastorační mládeží.

Tato práce byla pro mě velmi přínosná a věřím, že bude užitečná i ostatním zájemcům, kteří by se o kurzu Animátor chtěli dovědět detailní informace, zároveň však i pro ty, kteří chtějí svůj volný čas věnovat mládeži jiným způsobem.

Jako možnost dalšího zpracování této práce navrhuji mé téma rozšířit o výzkum, který by se týkal efektivnosti kurzu a následně se pokusit o návrh nového efektivnějšího konceptu pro tyto kurzy.

Souhrn

Zadaná bakalářská práce je zaměřena na získání objektivních informací týkajících se kurzu Animátor probíhajícího na ADCŽM Přístav v Rajnochovicích. Je založena na uceleném zpracování, utřídění a analyzování těchto a souvisejících poznatků.

V první části práce jsou vysvětleny pojmy důležité ke správnému chápání tématu. Dále následuje část týkající se vztahu církve k mládeži a péče o ni. Bakalářská práce pokračuje syntézou dat získaných již s konkrétním zacílením na ADCŽM Přístav a následně systematicky a strukturovaně sumarizuje veškeré získané informace o kurzu Animátor realizovaném ve zmíněném centru.

Při zpracování této práce jsem vycházel z rozhovorů se současným ředitelem ADCŽM Přístav a se zakladatelem ADCM olomoucké arcidiecéze, dále z osobních zkušeností a interních dokumentů ADCŽM Přístav.

Celá práce takto nabízí přehledně zpracovaná data týkající se uvedeného tématu v kompletní a ucelené podobě.

S ohledem na výše zmíněné mohu konstatovat, že bakalářská práce splnila svůj záměr.

Summary

This bachelor thesis is focused on obtaining objective information regarding the Animator course carried out in ADCŽM Přístav in Rajnochovice. It is based on integrated processing, classification and analysis of these and other related information.

In the first part are explained important terms to help a correct understanding of the theme.

The next part deals with the relation between church and the youth and how to take care of this relation. The bachelor thesis continues with synthesising of obtained data from ADCŽM Přístav followed by a systematical and structural summarizing of all information about the above mentioned animator course.

I based the formation of this work on interviews with the actual director of ADCŽM Přístav and with the founder of ADCM of Olomouc archdiocese, on personal experiences and on internal documentations of ADCŽM Přístav.

This work in whole presents well arranged data regarding the above mentioned theme in a complete and integrated form.

In accordance with above mentioned I can state that the bachelor thesis fulfilled its intention.

Seznam použitých zkratk

ADCM	Arcidiecézní centrum mládeže
ADCŽM	Arcidiecézní centrum života mládeže
ČBK	Česká biskupská konference
DCM	Diecézní centrum mládeže
DCŽM	Diecézní centrum života mládeže
KKC	Katechismus katolické církve
LANO	Letní animátorský „odvaz“
SDM	Světové dny mládeže

Referenční seznam

Literatura:

Balík, J. (2002). *Pastorační plán Sekce pro mládež ČBK*. Praha: Sekretariát české biskupské konference.

Belz, H. (2001). *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Praha: Portál.

Čapek, J. (2001). *Diecézní centra života mládeže*. Praha: Sekce pro mládež ČBK.

Čihovský, J. (2006). *Sociologický výzkum*. Olomouc: Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury.

Flores, J. H. (1996). *Formovanie učedníkov* (1. vydání. vyd.). (E. Bajnoková, Překl.) Zvolen, Slovensko: Združenie Jas.

Graubner, J., Duka, D., Vlk, M., & Lobkowicz, F. (2002). *Organizační řád generálního sekretariátu České biskupské konference*. Praha: Sekretariát české biskupské konference.

Kaplánek, M. (1999). *Pastorace mládeže*. Praha: Saleziánská provincie Praha.

Klener, P. (1996). *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum.

Obr, K. (2008). *Stanovy kurzu Animátor*. Rajnochovice: ADCŽM Přístav.

Opatrný, A. (2001). *Pastorace v postmoderní společnosti*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.

Pávková, J. (1999). *Pedagogika volného času* (1. vydání. vyd.). Praha: Portál.

Pelikán, J. (1995). *Výchova jako teoretický problém*. Ostrava: Amosium servis.

Petřáčková, V., Kraus, J., & kol. (1995). *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia.

Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (1998). *Pedagogický slovník* (2. rozšířené a přepracované vydání. vyd.). Praha: Portál.

Internetové zdroje:

Animátor mládeže. (3. 6. 2008). Získáno 5. 1. 2010, z Wikipedie: Otevřená encyklopedie: http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Anim%C3%A1tor_ml%C3%A1de%C5%BEE&oldid=2649824

Centrum mládeže olomoucké arcidiecéze. (nedatováno). Získáno 18. 4. 2011, z ADCŽM Přístav: http://ado.cz/mladez/index.php?akce=detail_centra&id=pristav

Majerová, V., & Majer, E. (nedatováno). *Metody a techniky sociologického výzkumu*. Získáno 22. 4. 2011, z Studijní texty - 2006: http://www.strediskoczuhk.cz/doc/studijni_texty_2006.pdf

Moderátoe (profese). (18. 3. 2011). Získáno 19. 4. 2011, z Wikipedie: Otevřená encyklopedie:
[http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Moder%C3%A1tor_\(profese\)&oldid=6665360](http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Moder%C3%A1tor_(profese)&oldid=6665360)

Pastorace. (nedatováno). Získáno 19. 4. 2011, z Arcibiskupství pražské:
<http://www.apha.cz/pastorace/>

Seznam příloh

- Příloha 1: **Rozhovor s ředitelem ADCŽM Přístav v Rajnochovicích
P. Mgr. Kamilem Obrem**
- Příloha 2: **Rozhovor se zakladatelem ADCM v olomoucké arcidiecézi
a ADCŽM Přístav v Rajnochovicích P. Mgr. Jiřím Kopřivou**
- Příloha 3: **Rozdělení služeb během II. ročníku**

Přílohy

Příloha 1: Rozhovor s ředitelem ADCŽM Přístav v Rajnohovicích P. Mgr. Kamilem Obrem

P.: Mohl bych se Vás zeptat k mé bakalářské práci...

O. Kamil: Ano, můžeš.

P.: ...na nějaké otázky, udělat s Vámi rozhovor a pokud by byly některé otázky, které nejsou ve vaší kompetenci, jestli byste mi mohl, prosím, doporučit, na koho se obrátit nebo kde třeba najít odpověď?

O. Kamil: Pokud budu vědět, tak rád odpovím

P.: Takže, mohl byste se mi, prosím vás, krátce představit a říct mi, co teďka děláte, co je vaší náplní práce?

O. Kamil: Mé jméno je Kamil Obr, jsem knězem 9. rok a většinu své kněžské praxe v terénu jsem byl právě tady na Arcidiecézním centru života mládeže v Rajnohovicích, kde mám na starosti přijíždějící mládež, programy pro ně, především víkendové, o prázdninách pak i týdenní a jinak jsem v Olomoucké arcidiecézi zodpovědný za pastoraaci mládeže.

P.: Děkuji. A jak dlouho tady působíte na centru?

O. Kamil: Od svěcení, hned od roku 2001 jsem na své první působiště nastoupil do Rajnohovic, a pak v roce 2004 až 2005 jsem byl v jiné farnosti, a poté jsem se zase vrátil na stejné místo.

P.: A jak a proč jste se vlastně dostal na tohle centrum do Rajnohovic a ke kurzu animátor?

O. Kamil: To pro mě zůstává tajemstvím (smích). No, stal jsem se knězem, a jak biskup posílá kněze tam, kde uzná za vhodné, tak mě vybral právě pro toto místo. Jaké k tomu měl důvody, přesně nevím a kurs animátor je takový stěžejní program, který probíhá tady na centru, je to vlastně taková formace mladých lidí, kteří ve svých farnostech potom mají doprovázet děti nebo mládež, různá společenství a tady v Rajnohovicích během dvouletého kurzu se na tuto službu mají připravit.

P.: A v jakém stavu jste přebíral tohle místo na Arcidiecézním centru života mládeže proti současnému stavu? Takže, jak to bylo předtím, než je to teď, co se změnilo?

O. Kamil: Vzhledem k tomu, že jsem tu byl 3 roky kaplanem, tak to byla taková kontinuita, že jsem se vlastně vrátil na místo, které jsem znal, do kterého jsem investoval taky už předtím plno investic, jak duchovních, tak hmotných a materiálních, takže to pro mě nebyla vlastně tak nějaká velká změna. Tak je to místo, které stále musím udržovat a hlavně tady po té technické stránce, protože při tom velkém provozu lidí mnoho věcí taky odchází, jako že je to třeba spravit. Co se týká těch programových věcí, tak jsem hodně navázal na svého předchůdce Otce Ivana Fišera a v těch programech de facto pokračujeme,

něco se rozšířilo, různé takové programy týkající se spolupráce otců a synů, matek a dcer. Takže tak se to trošičku jakoby rozšířilo, ta nabídka, a plánujeme ještě trošku udělat další změny.

P.: A ty změny by se týkaly čeho? Nějakých dalších kurzů nebo plánujete aktivity nové?

O. Kamil: Je to spíš taková snaha odpovídat na potřeby doby, a na to, co mladá generace nějak očekává i od tohoto místa nebo tak, jak se nám zdá, že to mladá generace vnímá, když přijíždí na toto místo. Chceme s ní být tam, kde zrovna je, to znamená v jejich problémech, radostech, starostech, a ty programy by právě na tuto situaci mladých lidí měly odpovídat. Takže ještě nejsou úplně konkrétní programy, ale snažíme se i každoročně ty programy uzpůsobovat tak, aby obsahovaly právě to, co mladí zrovna prožívají a na co potřebují třeba slyšet odpovědi. Jako takovou velkou potřebu doby vidím to individuální setkávání se s mladým člověkem, naslouchání, mít pro něho čas.

P.: Děkuji. Měl jste nějaké cíle, kterých jste chtěl zde na centru dosáhnout, a podařilo se vám to už?

O. Kamil: Tak základní cílem, alespoň mým cílem ve vztahu k mladým lidem je, abych jim pomohl v duchovním a možná ve fyzickém, tělesném růstu, aby člověk, mladý člověk, který sem přijede, udělal alespoň krůček ve svém životě blíž k Bohu, blíž k sobě samému, blíž k jiným lidem. A všechny ty programy a naše snahy se vlastně podřizují tady tomu cíli.

P.: A mohl byste mi, prosím, stručně popsat animátorské kurzy?

O. Kamil: Animátorský kurz, jak už jsem říkal, je pro ty, kteří se snaží sloužit druhým ve svých farnostech, a aby na tuto službu byli dobře připraveni, tak jim nabízíme tento dvouletý kurz, který v každém roce obsahuje 5 víkendů a navíc mezi prvním a druhým ročníkem o prázdninách takový týdenní praktický pobyt, kdy mladí animátoři už dělají programy sami pro zbytek té skupiny. Dalo by se to rozdělit tak, že první ročník je spíš nastavený jakoby naše invence pro animátory, druhý ročník spíš takový praktičtější, kdy si už animátoři dělají plno věcí sami. Snažíme se, aby si na programy jakoby sáhli, aby s tím měli osobní zkušenost. Právě ten týdenní pobyt o prázdninách má být takovým přechodem od prvního ročníku ke druhému. Co se týká té nabídky, kterou jim tady dáváme, tak jsou tam programy vzdělávací, programy, které se týkají metody vedení společenství, a jsou tam taky programy duchovní, protože všechny tyto oblasti do života animátora patří a jsou nezbytně nutné, aby se mohl stát opravdovým animátorem ve své farnosti.

P.: Děkuji. Mohl byste mi ještě říct něco tak obecně tady o centru v Rajnochovicích, o Přístavu?

O. Kamil: Centrum pro mládež, konkrétně centrum života mládeže je místo, které je v diecézi vybráno biskupem a jakoby darováno mládeži, aby na toto místo mohla přijíždět, aby tu mohla prožívat nejrůznější programy, nejrůznější setkání, aby to bylo místo odpočinku, načerpání sil, a to jak tělesných, tak i duchovních. Každá diecéze v naší republice má takový dům a naše olomoucká arcidiecéze jej má od roku 1993, kdy se zdejší barokní fara začala přestavovat k těmto účelům ze zdevastované budovy za výrazné pomoci místních obyvatel a mladých lidí, kteří sem přijížděli z celé diecéze, se toto místo zase obnovilo,

rekonstruovalo a taky rozšířilo ještě o další budovu, která je spojena ještě s tou starou barokní. Myslím, že tím se toto místo stalo dost vhodným pro účely, pro které bylo zbudované. Jinak Rajnochovice jsou nádherná vesnička v Hostýnských vrších, to znamená, že mladé lidi zde přitahuje jednak společenství lidí stejného věku, ale taky ta příroda, která nabízí ohromné množství možností, jak využít volný čas.

P.: Děkuji, a teď bych se vás zeptal, odkud získáváte finanční zdroje pro chod arcidiecézního centra života mládeže, a potom třeba na jednotlivé kurzy, které se zde konají.

O. Kamil.: Finanční stránku zajišťuje z největší části olomoucké arcibiskupství, odkud dostáváme na každý rok určitý obnos financí na pastorační mládež v diecézi včetně té, která probíhá v tomto domě. Jednotlivé kurzy se potom hradí právě z této částky a do celkového rozpočtu pak přibývají peníze ještě jako účastnické poplatky těch, kteří se těchto akcí zúčastňují, to znamená, že ti mladí, kteří sem přijíždějí, přispívají nějakou částkou na chod tohoto domu. Taky je asi potřeba říct, že do finančního rozpočtu přispívají mladí tím, že přivázejí různé potraviny, které se během víkendu spotřebují, a tím nám šetří náklady na nákup potravin a taky občas děláme nějaké sbírky, třeba v diecézi, kdy nám různé farnosti přispívají, protože to centrum je určeno nejenom pro tuto farnost, ale i pro celou diecézi. Jinak co se týká finanční krize, tak ji začínáme trochu pocítovat a náklady trochu rostou. Snažíme se na to reagovat nejrůznějšími způsoby, jak ušetřit peníze a přitom neohrozit chod tohoto domu a programů, které tu probíhají.

P.: Děkuju. Máte nějakou zpětnou vazbu ke kurzu animátorů?

O. Kamil.: Zpětnou vazbu nám nabízí mladí po každém víkendu, potom je pro nás zvláště důležitá ta, která se dělá na konci druhého ročníku, která shrnuje celý kurz. A potom je pro nás jednou z nejdůležitějších informací, které hodnotí kurz, to, jak mladí pracují ve svých farnostech nebo popřípadě děkanátu. Jaké informace nám přicházejí třeba od kaplanů pro mládež nebo jak oni sami se o tom vyjadřují, že ten kurz jim v té jejich práci pro mladé, pro děti, pro mládež nějak pomohl. Je to neustálé hledání toho, co má animátor dostat jako takovou výbavu do své služby a z těch reakcí animátorů se potom dělají různé změny v té přípravě, v tom samotném kurzu, aby zkrátka odpovídal té době, ve které žijeme a těm potřebám, které zrovna jsou.

P.: Tak teď navážu k těm změnám: máte v plánu nějak pozměnit ty animátorské kurzy?

O. Kamil.: Radikální změnu neplánujeme, protože každoročně, když se chystá otevření dalšího ročníku a dělají se drobné změny, zahrnuje se mezi ně právě reakce na ten rok předcházející. Můžu říct, že během těch let, je to vlastně od začátku existence tohoto domu, kdy tento kurz probíhá, se na něm neustále pracuje a zdokonaluje a vypilovává se, aby byl opravdu co nejvíc použitelný pro mladé lidi v jejich službě, takže radikální změnu neplánujeme a snažíme se reagovat na potřeby doby tak nějak průběžně.

P.: A čeho využíváte k naplnění cílů a popřípadě některých těch změn a jaké k tomu máte prostředky?

O. Kamil.: Už jsem trochu mluvil o tom, co je náplní toho kurzu. Jestliže tím cílem je to, aby mladý člověk dozrál v lepšího člověka, lepšího křesťana, tak se právě těmto cílům podřizuje náplň toho

kurzu. V té duchovní oblasti se snažíme do každého setkání, každý den zapojit mši svatou, společnou modlitbu, třeba adoraci nebo jiný duchovní program, aby zkrátka mladí měli možnost si zakusit prožívání své víry ve společenství, protože ne každý to společenství ve své farnosti má. Nabízíme jim taky samozřejmě možnost svátosti smíření, duchovní pohovory, aby i v této oblasti měli možnost využít takového duchovního doprovázení. Co se týká vzdělávacích věcí, tak každý víkend obsahuje asi 3 přednášky na nejrůznější téma, některé na sebe navazují průběžně, jako je probírání svátostí nebo desatera a pak jsou tam různé tematické přednášky, které jsme uznali za vhodné, pro to, aby kurz naplnil to své poslání. Taková třetí oblast je ta praktická, kdy mladí mají možnost si zakusit sami na sobě, co je to hra, jak pracovat se skupinou... Mají možnost si to zkusit, když jsou těmi, kdo hrají anebo těmi, kteří hru nebo aktivitu organizují. Myslím, že všechny tyto věci nějak animátorům pomáhají v tom, aby dorostli v člověka, který je schopen postavit se před ostatní a nějak je přitáhnout blíž k Pánu Bohu.

P.: Děkuji.

P.: Vy jste říkal, že žádnou podstatnou změnu v programu kurzu animátor neplánujete, ale byla tu v minulosti nějaká zásadní změna?

O. Kamil: Myslím, že velkou změnou byl, jestli se nepletu, rok 2002, od kterého jsme začali kurzistům dávat připravované přednášky písemně zpracované a začala postupně vznikat skripta, to znamená, že animátor má v současné době v ruce složku, ve které má založené poznámky k přednáškám, které prožívá během své přípravy. A po ukončení kurzu má vlastně shromážděný materiál z celých dvou let. Materiál, který může použít. Snažíme se, aby byl co nejpraktičtější, aby ho mohl využívat i po uzavření, po absolvování kurzu. To vidím jako takovou velkou změnu v přípravě animátorů, takové ty ostatní změny, jak už jsem říkal, takové ty dílčí, že některé přednášky posunuje do té roviny třeba jenom nějakého povídání si na nějaké téma, některé téma zase probíráme důkladněji. Podle toho, jak jde doba a jak cítíme, že je potřeba podle doby a mladých lidí zareagovat.

P.: Děkuju. A ještě možná zůstaneme u změn, jestli se změnilo něco zásadního zde na centru, spíš třeba po té materiální stránce nebo technické. Jak to dřív vypadalo a jak teďka nebo i o počtu lidí zde na centru. Nebo jestli se tady nějak změnil tým nebo pracovníci. Nebo jak často se měníte vy jako kněz.

O. Kamil: Co se týká materiálních věcí, v roce 1993 byl ten dům předán mládeži ve stavu, který byl dost katastrofický. Jak už jsem říkal, byla to barokní budova, která byla využívána za doby komunismu zemědělským družstvem k nejrůznějším účelům, to znamená, že přesto, že tu žil kněz asi jen v jedné místnosti, tak ostatní prostory byly velmi zdevastované. Od toho roku 1993 až do současnosti se neustále pracuje na rekonstrukci. I když z vnějšku ta budova vypadá opravená, tak neustále vlastně dochází k dalším a dalším investicím do této budovy. Takovým přelomovým bodem v úpravě těch prostor byl rok 1997, kdy byla dostavěna nová budova propojená následně takovým propojovacím krčkem, chodbou, se starou budovou, takže z těch dvou budov vznikla jedna jediná a do těchto prostor byly rozděleny všechny ty místnosti, které dodnes využíváme - jsou to sály, sociální zařízení, místa na odpočinek, na hru apod. Ve spodní části té staré budovy vznikla v roce 2000 kaple, která je dodnes využívána nejenom pro arcidiecézní centrum, ale i pro farnost k bohoslužbám. Materiální věci docházejí stále během toho

používání, jak už jsem předtím říkal, k různé újmě. Co se této stránky týká, vůbec se tady nenudíme a je tu stále potřeba do těch věcí investovat a průběžně je opravovat. Druhá oblast jsou teda věci, které se týkají personalistiky. Na tomto místě od počátku byl vždycky kněz, myslím, že od roku 1997 tu byli už dva kněží, a tak je to tu dodnes. Kněžím jsou k ruce mladí z diecéze, kteří tu s nimi tvoří takový tým lidí zabezpečující programy. V těch prvních letech se jednalo o mladé dobrovolníky, takové volontéry, postupně se ale přikročilo k tomu, především jako reakce na to, že byly zrušené civilní služby a byl problém sehnat mladé lidi, hlavně mladé muže k této službě, že arcibiskupství olomoucké začalo tyto mladé lidi zaměstnávat. V současné době v Rajnochovicích působí dva kněží a tři laici, kteří všichni jsou ale zaměstnanci arcibiskupství olomouckého jako pastorační asistenti.

P.: A jak často se tak ta místa střídají, nebo na čem záleží třeba obnova toho týmu?

O. Kamil: Nejstálejším prvkem v těch personálních věcech je kněz, který zodpovídá za centrum, ten tu většinou bývá nejdéle. K němu bývá postaven kaplan, který na tomto místě v průměru setrvává 2-3 roky a potom dochází ke změně. A co se týká těch laických spolupracovníků, tak ta výměna dochází v rozmezí nejčastěji mezi 1 až 3 lety, záleží to hodně na osobě, konkrétní osobě toho mladého člověka, jaké jsou jeho plány se životem, jak třeba má rozdělená studia nebo jestli vstupuje do manželství, případně jestli je hodně unavený z té služby a cítí, že potřebuje změnu.

P.: Existuje nějaký systematicky ucelený vzdělávací program Týmáků, anebo spolupracujete v oblasti vzdělání třeba s vysokými školami?

O. Kamil.: Vzdělávání těch, kteří pracují na centrech, ne jenom tady v Olomoucké diecézi, ale ve všech centrech naší republiky, je zajišťováno přes sekci pro mládež při české biskupské konferenci. Všichni tito pracovníci na centrech pro mládež mají možnost se zúčastnit čtyř týdenních vzdělávacích formačních odpočinkových víkendů, teda pobytů na nejrůznějších místech v republice. Jsou to programy, které pomáhají ke vzdělávání, k načerpání inspirace a taky k odpočinku.

P.: Děkuji. Víte, jaké je pokrytí animátorů mládeže v České republice, jestli existuje nějaká statistika, v které diecézi kolik je animátorů?

O. Kamil.: Každá diecéze si vede své záznamy, takže nemůžu teď z hlavy říct na té celorepublikové úrovni, kolik animátorů už za určité období prošlo jednotlivými centry, ale můžu říct, že to jsou určitě stovky mladých lidí.

P.: Máte nějakou zpětnou vazbu od absolventů nebo i od kaplanů pro mládež, zda absolventi kurzu animátor pracují s mládeží? Nebo jinak využívají těch zde získaných vědomostí, dovedností a zkušeností?

O. Kamil.: Z osobních rozhovorů, z návštěv děkanátů a farností se tyto informace k nám dostávají a pak se snažíme taky nabízet jednou za rok takový víkend pro ty, kteří absolvovali kurz animátor a taky pro všechny ty, kteří prošli centry pro mládež. Je to takové příjemné setkání lidí, kteří se tu v určitých letech potkali a můžou zavzpomínat, můžou si předat zkušenosti.

P.: Děkuju. A kdo všechno se může na kurz animátor přihlásit? Jsou tu nějaké podmínky nebo požadavky?

O. Kamil.: Člověk, který by měl být starší 16 let. Měl by to být člověk, který chce pracovat s mládeží, chce jí věnovat svůj čas, a proto se na tuto službu chce připravit. Taky požadujeme, aby se za toho člověka zaručil buď jeho farář anebo kaplan pro mládež z jeho děkanátu.

P.: Děkuju. A jsou animátoři během kurzu nějakým způsobem hodnoceni nebo testováni, zkoušeni?

O. Kamil.: Je to spíš na osobní rovině, osobními rozhovory, kdy člověk dává zpětnou vazbu. Potom, když mladí píšou závěrečnou práci, tak je tam setkávání s nimi právě nad tím, co zpracovávají, takže tam jsou v podstatě takové zpětné vazby nejen na to, co dělají, ale taky na to, jak se nám jako vedoucím zdá, že se jejich život tady během toho kurzu nějak mění a jde dopředu nebo stagnuje, takže je to spíš na této osobní rovině.

P.: A jaké jsou požadavky na účastníky kurzu animátor, aby úspěšně zakončili tento kurz, a popřípadě dostali potom nějaké osvědčení nebo doklad o splnění tohoto kurzu?

O. Kamil.: Každý ročník z těch dvou je ukončen, po tom prvním ročníku takovou dílečnou zkouškou a na závěr potom závěrečnou zkouškou, která má prověřit jejich znalosti a schopnosti získané během těch dvou let. K tomu, aby absolvovali, je potřeba taky, aby vypracovali už zmíněnou závěrečnou práci na určité téma, je to taková 5 stránková práce, která má být co nejpraktičtější. My pak z těch úspěšných prací děláme takovou nabídku vlastně pro všechny, kteří pracují s mladými lidmi a na určitá témata by chtěli udělat nějaký program - tak můžou sáhnout do této databanky nápadů a různých materiálů, které už zpracovali jejich předchůdci. A ještě jedna věc je k absolvování nutná, a to je určitý počet návštěv kurzu, pokud ten mladý člověk je z nějakých důvodů delší dobu nepřítomen, tak nemůže ten ročník absolvovat.

P.: A nějaké osvědčení na závěr?

O. Kamil.: Na závěr dostávají osvědčení, které můžou použít spíš jako prezentaci pro svou farnost, pro svůj děkanát, ale stává se taky, že toto osvědčení používají mladí při podávání přihlášek třeba na vysoké školy především pedagogického zaměření.

P.: Děkuju. Jakým způsobem vybíráte lektory a přednášející, ne na kurzy animátor, ale i na ostatní kurzy a na základě čeho vybíráte členy do týmu?

O. Kamil.: Co se týká lektorů, někdy zveme cizí lektory, kteří mají co říct k určitému tématu, ale protože těch témat tady s animátory probíráme větší množství, tak většinou tuto stránku si zajišťujeme sami v týmu. To znamená, že už dopředu má každý z Týmáků zadané určité téma, které si zpracuje a poté přednáší na příslušném víkend. Co se týká členů týmu, je to starost toho, kdo je zodpovědný za mládež a to hledání je dlouhodobé. Někdy je náročné najít člověka, který by měl ty patřičné vlastnosti k tomu, aby byl schopen žít ve společenství, žít společně svou vírou, své lidské starosti a radosti a zároveň dávat k dispozici svůj život ke službě těm, kteří sem přijíždějí.

P.: A jenom se zeptám, či je to starost, vybírat týmáky?

O. Kamil: Už jsem to říkal na začátku, především je to povinnost toho kněze, který má na starost pastorační mládeže v tom děkanátu. Teď si nerozumíme, já jsem myslel na členy týmu do Rajnochovic, a co se týká animátorů, tak ti se hlásí sami. Jo, takže to je častokrát reakce třeba na nějaké velké setkání mládeže, kde se mladých Bůh dotkne, kde zatouží něco pro druhé dělat a chtějí ten kurz použít jako prostředek k tomu, aby to setkávání bylo kvalitnější.

P: A spolupracujete s nějakou institucí nebo nějakou organizací, která se zabývá mládeží podobným způsobem?

O. Kamil.: Kontakty máme mezi jednotlivými centry pro mládež, což je pro nás velké obohacení a pak určitým způsobem spolupracujeme třeba se Salesiány, kteří se zabývají prací s mládeží, mají to jako své hlavní poslání, ale do úplně úzkého kontaktu s nějakými jinými organizacemi zabývajícími se prací s mládeží moc nevstupujeme, je to možná taková neprobádaná oblast, kterou ještě možná bude třeba využít.

P.: Máte nějaké informace o tom, zda ve světě existuje podobný systém v péči o mládež, jako u nás?

O. Kamil.: Každá diecéze se snaží ve své pastorační myslet na mladé lidi, protože jsou budoucností církve, ten způsob pastorační mládeže je ve světě různý. Můžu říct, že to, co probíhá v naší zemi, tady tím způsobem, kdy se zakládají domy, otevřené pro mladé lidi, takže můžou kdykoliv přijet a mají tam zázemí v podobě týmu, v podobě materiálních a duchovních věcí, je docela originální a jedinečný, jak už kdysi říkal... zodpovědný za pastorační mládeže ve Vatikánu, je to takový český přínos církvi jako celku, že je to vlastně velká inspirace pro to, jakým způsobem je možné se o mládež starat tak, aby cítila, že je přijata, že patří do církve, že je církev jejím domovem, a že církvi na mladých lidech záleží.

P.: A poslední otázka. Zda je tato práce pro Vás povinností nebo spíš osobní angažovaností?

O. Kamil.: Povinností z toho hlediska, že jsem knězem a je to místo, kde mě biskup poslal, ale především je to má osobní angažovanost a musím říct, že práce s mládeží mi přirostla velice k srdci a myslím, že bez tohoto osobního vztahu ani není možné na tomto místě pracovat. Takže asi spíš takhle.

P.:Děkuju.

Příloha 2: Rozhovor se zakladatelem ADCM v olomoucké arcidiecézi a ADCŽM Přístav v Rajnochovicích P. Mgr. Jiřím Kopřivou

P.: Prvně mohl byste se mi prosím krátce představit a říct co teďka děláte?

K.: Dobře, tak já se jmenuji Jiří Kopřiva, jsem knězem katolické církve 8 let a momentálně mě biskup poslal na katechetické centrum. Jsem tady šestým rokem. Takže katechetické centrum má sloužit biskupovi k tomu, aby se vyučovalo náboženství, aby se konaly různé evangelizační snahy ve farnostech a aby se dělala katechetická služba. To znamená uvádění člověka do opravdového života s Kristem, takovým rozumným směrem a rozumným stylem, když to tak řeknu. A potom jsem ještě takovým zodpovědným a tam také bydlím na Stanově koleji, je to kolej pro 48 vysokoškoláků, který tam bydlí celoročně, jak potřebují. Už ten projekt běží 8 let.

P.: Děkuju. Druhá otázka se týká toho, jak, proč a kdy jste se vlastně dostal k úkolu založit arcidiecézní centrum mládeže v Olomouci a kurz animátorů, co bylo takovým podnětem?

K.: No, takovým největším podnětem asi bylo, že OSN vyhlásila na rok 1985 Rok mládeže. A Jan Pavel II. na to zareagoval takovým setkáním v 84. roce, jak by takovou vigilií chtěl udělat a pozval mládež Říma a okolí na Svatopetrské náměstí. No a ti mládežníci, kteří tam byli, tak řekli, že by chtěli příští rok, jak bude ten Rok mládeže, zase takové setkání. No a Jan Pavel II. vytvořil nebo spíš napsal dopis - ten je už publikován v celé té řadě dopisů světových setkání. Tam je ten původ těch světových setkání mládeže a tam nastínil takový, dá se říct na desítky let, program pro katolickou církev, jak dál s mládeží.

P.: Takže to bylo hlavní podnětem založení teda té...

K.: ...no to bylo ještě v roce, když tady byl komunismus, takže my jsme tu vlastně nic nemohli dělat, ale ve světě, v katolickém světě, toto byl takový impuls, kdy biskup začal mít někoho, kdo je určen pro pastorační mládeže, protože do roku 1985 nikoho takového katolická církev neměla.

P.:Aha.

K.:Takže nic takového, nějaká centra pro mládež 30 let zpět v podstatě nebyla nikde. To se nedělalo, nic takového.

P.: Jo. A tady potom konkrétně v Česku ten Váš úkol, to vzniklo jak?

K.: V roce 1991 bylo světové setkání mládeže v Čenstochové. A my tady z východní Evropy jsme se poprvé mohli oficiálně něčeho takového zúčastnit. A tam se chystali jet naši biskupové s mládeží. Někdo to musel začít organizovat, protože v té době nebylo možné, aby se někdo sbalil a prostě jel.

Takže se musely sebrat ty počty, které tam pojedou, program se musel vytvořit pro ty lidi na ten týden v Polsku a toto byl vlastně první zásadní impuls k vytvoření center pro mládež, které se budou o tu mládež nějakým způsobem starat. A aby to bylo na každé biskupství, začalo to vlastně už v roce 1990, protože se vlastně už rok předtím to setkání v Čenstochové připravovalo. Ale až roku 1991, po tomto

setkání, biskupové ustanovili nebo řekli: „Ano, my chceme, aby v každém biskupství vyrostlo takové centrum pro mládež.“ A mě oslovil tenkrát vlastně ještě pan arcibiskup Vaňák, jestli bych prý nepřišel.

P.: A pak jste to tu začal zakládat?

K.: Pak jsme to tu spolu se spolupracovníky začali vytvářet, já sám nic.

P.: A pracoval jste i na zakládání Arcidiecézního centra života mládeže v Rajnochovicích?

K.: Jo, ano.

P.: To souviselo s tím centrem tady v Olomouci?

K.: Ono se to tak teď jeví, jakože to tak nějak na sebe pěkně navazovalo nebo že to spolu souviselo, nebo tak. Ale v tom roce 1990 – 1991, zvláště v roce 1991 v podstatě žádná střediska stálého života nebo něco takového nikde u nás v republice nebylo. To měli ve světě jako řehole nebo hnutí spirituality, ale v diecézích nebo ve farnostech nic takového v podstatě nebylo. A u nás takové středisko bylo... Nebo takto, jezdilo se na fary, kde byl šikovný kněz a uměl to s tou mládeží, no tak ti mladí se stahovali za ním a něco tam spolu tvořili a povídali si, modlili se, pracovali a tak dále. A u nás v Příchovcích to byla fara, na kterou mladí lidé jezdili.

Jo... a přišel 90. rok a potom tam mohl být pastorační asistent, potom se to zoficiální, a řeklo se, že je to dobré, a viděli jsme, že je to dobré. Tak jsme hledali, protože Rajnochovice jako takové se začaly budovat v roce až 1993. To bylo až dva roky po ustanovení toho centra pro mládež...

A to se hledalo. My jsme se scházeli různé spirituality v České republice, velmi často z biskupství. Hovořili jsme o tom a hledal se model, jak s tou mládeží pracovat. Věděli jsme, že biskupovi musí být někdo po ruce, aby ho informoval a zase ty informace ze strany biskupa předával mládeži a nějakým způsobem motivoval život v těch regionech, farnostech a tak dále, a zase z těch regionů se tato informace přenesla zase k biskupovi. To jsme věděli, že na tom biskupství musí něco takového být, ta koordinace té činnosti.

A pak se pociťovala potřeba hledat povídáním, ale také společnou modlitbou, nasloucháním těm mládežníkům i těm animátorům (to slovo animátor v podstatě ani neexistovalo v tom počátku 90. let). Hledali jsme cesty a různě zkoušeli, protože i ve světě se to také hledalo a tím pádem, jak jsme do toho vstoupili v roce 1991, jsme nebyli vůbec na chvostě, ale tak nějak jsme to ještě chytli. Prostě se hledaly různé nové směry k mládeži, protože ten technologický pokrok... Jak to všechno začalo tak nějak pumpovat v té době.

P.: Takže ty kurzy animátorů taky začaly vznikat až v tom roce 1993?

K.: No já vám to asi přesně neřeknu, ale určitě ne v roce 1993. Kurzy začaly vznikat, osobně se domnívám, že v roce 1994. Myslím, že tehdy byl první kurz, kde bylo možná 10 – 15 lidí. Když se řeklo kurz pro animátory, tak zaprvé nikdo nevěděl, kdo je to animátor, zadruhé nikdo nevěděl, jak ten kurz má vypadat, neexistovaly žádné agentury, jak je dnes na proškolení učitelů a podobně. V začátcích jsme my,

co jsme byli na centru pro mládež, absolvovali Lipnickou školu. Tam se vyučovala zážitková pedagogika a mnozí z nás se tam poté stali instruktory. Hledali jsme určitý model, ale my jsme nechtěli zůstat u zážitkové pedagogiky, chtěli jsme žít evangelium. Snažili jsme se najít různé prostředky, jak evangelium přiblížit současnému mladému člověku. Takže ten kurz pro animátora, abych odpověděl na zcela jasně položenou otázku, byl první v roce 1994, ale myslím si, že v podstatě se to rozběhlo až v tom roce 1995.

P.: Děkuju. A teď taková obsáhlejší otázka, možná trochu související s předchozí. Jestli byste mi mohl prosím vysvětlit jednotlivé souvislosti nebo strukturu péče o mládež z církevního hlediska. Jestli už ve Vatikánu je nějaká rada, která se zabývá celosvětově mládeží a potom, jak je to tady u nás v České republice, jak vzájemně spolu souvisí a navazují na sebe sekce pro mládež České biskupské konference a právě diecézní centra a diecézní centra života mládeže a kaplani pro mládež a zástupci mládeže. Jakou to má hierarchii?

K.: No možná lépe než já by to řekli současní pracovníci centra, ale co vím, povím. Začneme od spodu, protože tam je nedůležitější ten život konkrétní. Každou skupinu mládeže, která se někde schází, musí někdo animovat, doprovázet, vést, moderovat. Nebo v nějaké partě je nějaký vůdce. Modelová situace: Ve farnosti je skupina dejme tomu tři až „n“ mládežníků, kteří se domluví nebo vzájemně pozvou a začnou se pravidelně nebo nepravidelně scházet. Když se řekne, že je to farnost, tak ten motiv pro scházení je, aby rostl můj osobní vztah ke Kristu. Nebo ten počáteční motiv může být, že se vidí v kostele nebo někde na nějakém křesťanském setkání a řeknou si, zkusme to doma taky, a ještě ani pořádně neví, proč se scházet. To je různé... Důvodů pro začátek je celá řada. Ale ten základní motiv je ta skupina, parta ze začátku, ze které může, ale také nemusí vzniknout společenství, které někdo animuje. U nás v diecézi jsme se už dříve rozhodli pro model, že animátoři v děkanátu, kteří se starají o život v těch farnostech, by měli vytvořit společenství v děkanátu. To znamená v určitém konkrétním regionu spádově a tak dál, aby si byli blízcí, a to proto, aby ty animátory měl kdo doprovázet, aby si měli s kým předat zkušenosti, ale také prohry, aby se vzájemně znali a mohli si pomáhat. Také aby tam byla společná modlitba, formace, jak lidská, tak křesťanská. Takže to je ten děkanát, vikariát v Česku nebo obecně řečeno určitý konkrétní region spádově k sobě nějak inklinující. Potom je, jak jsme se už bavili, centrum pro mládež. To centrum pro mládež má na starost děkanáty a farnosti v dané diecézi. A je takovým koordinátorem, protože pro církev je zákonodárce, ten kdo určuje život, vždycky biskup a na každém biskupství si to mohou udělat úplně jinak. A neexistuje nějaká „nadbiskupská“ organizace, kdybych to tak řekl, která nám určuje, co a jak máme dělat. Ta to má pouze koordinovat a dělá věci, které už to biskupství není schopno zorganizovat, třeba celostátní setkání nebo celostátní vzdělávání pro pracovníky center pro ty animátory... Ale po té zákonodárné stránce, biskupství v církvi je u nás samostatný celek. Proto je kolikrát problém, třeba i pro vládu domluvit se s námi, protože biskup je od prvopočátku v církvi i zákonodárce.

P.: Takže každá diecéze může mít jiný program?

K.: Může, přesně tak. Něco je společné, něco je samostatné. Protože ta diecéze funguje jinak, je to služba člověku, aby objevoval Krista. Tam jiný smysl není, jako tady kolem toho všeho. A jiná situace je plzeňské diecézi, jiná je v olomoucké. Úkolem toho všeho je láska k člověku. Ani z Říma ani z Prahy ze sekce pro mládež nemůžou přikázat, že to budeme dělat všude takto. My jsme se akorát domluvili,

že budou všude centra pro mládež, ale co ta centra budou dělat, jaká je jejich konkrétní jasná zřetelná náplň, to má každé centrum trochu jinak. Něco je propojuje samozřejmě, ale něco je originál pro tu každou diecézi.

P.: Aby se mohli konkrétně specializovat, nebo zaměřit na to, co je konkrétně potřeba v té jejich diecézi.

K.: A potom ve Vatikánu, v Římě je... taková skupina a bývalo tam kolem 5 lidí na celý svět. My si vždycky myslíme, že tam jsou tisíce úředníků, ale tak to není. Bývalo to v tobě, když já jsem byl na centru. Byl tam monsignor Bokardo, který byl zároveň koordinátorem světových setkání mládeže a koordinátorem pastorační mládeže. On tady do naší země přijede jednou za 2 roky, za dva za tři, to stačí. A oni koordinují zase ty světové záležitosti, ale vždycky se to dělá v součinnosti s danou zemí, kde setkání probíhá. Třeba oni tam mají delegáta, ale zodpovědnost za setkání má člověk z té dané země, ten, který tam zná problematiku, vztahy a tak dále. Takže delegát z Vatikánu je spíš v pozadí. Ale ti ostatní ho mají rádi, a tak je tam ten prostor lásky, kdy mu důvěřují, tím že se máme rádi, tak do toho spolu nějak jdeme a hledáme cestu, takže tam nejde o to, že se poručí a je to jasná hierarchická struktura. Tam je ten prostor toho evangelia vždycky, tam má důležitou roli. A to všechno potom spadá pod kongregaci pro laiky. Tam se to pak dělí, že to je pro rodinu, pro mládež a tak dál...

P.: A jestli to teda chápu dobře, u nás v České republice je jakoby nejvyšší postavená sekce pro mládež České biskupské konference a potom z toho vychází jednotlivá centra v diecézích. Dá se říct, že pod těmi centry je centrum života mládeže nebo to centrum života mládeže je zhruba na jaké úrovni?

K.: Rozumím. Takto. Tak jsem říkal: Je sekce pro mládež v Praze, jak je Vít a Zatloukal a jeho 4 nebo 5 spolupracovníků, to je koordinační orgán. To není velitelství, generální štáb, který rozdělí úkoly a dělejte. Oni by měli nastiňovat, motivovat, usměrňovat. Třeba teď chystají na letošní prázdniny celostátní setkání animátorů v Kroměříži. Bude se to dělat v součinnosti s místním centrem pro mládež, ale zodpovědná je za to ta národní sekce pro mládež. Rozumíme si? Oni nemůžou poručit tomu diecéznímu centru, co mají dělat. Oni můžou říct, ať něco udělají, ale pokud jim to neschválí jejich biskup, tak je to stejně neplatný. Protože Česká biskupská konference nebo jakákoliv biskupská konference je koordinační orgán, ne zákonodárný orgán. Takže ta diecéze si dělá, jak jsem to říkal před chvílí, prostě to, co ona potřebuje. Ale to centrum, třeba středisko Archa, které je v Rajnochovicích i centrum stálého života Přístav, jsou podřízeny, centru pro mládež v diecézi. Ne tomu národnímu, ale vždycky v diecézi.

P.: Tak děkuju. A teďka zas otázka. Jaké byly překážky při zakládání centra tady v Olomouci, jestli to bylo složité nebo to už šlo?

K.: Každá nová věc, která se rodí, je vždycky složitá. Člověk na kříže zapomíná. Ono to bylo složité hlavně proto, že přišli laici a kněží a ti dostali od biskupa prostor a měli pastorační mládeže uskutečňovat. A nikdo s tím neměl u nás jakoukoliv zkušenost. Nic, nula. Takže v podstatě cokoliv jsme tu vymysleli, udělali, vše, do čeho se šlo, tak to bylo naprosté novum. Takže bylo potřeba hovořit s těmi kněží i s těmi lidmi, co ta společenství nebo různé skupiny moderovali. Takže to všechno bylo o tom,

že člověk seděl v autě a jenom jezdil farnost po farnosti a neustále vysvětloval, vysvětloval, vysvětloval, hovořil, hledal a naslouchal. O ničem jiném to ty první dva roky nebylo.

P.: Aha, teďka asi co s tím teda souvisí, jestli jste měli nějaký projev, z čeho jste vycházeli, vy jste vlastně říkal, že úplně od nuly, a...

K.: Můžu, já k tomu řeknu ještě jednu věc. Já, když jsem tady nastupoval v roce 1991, jsem se přišel představit panu arcibiskupovi, tenkrát ještě Vaňákovi, a ptal jsem se: "A co mám dělat?" A on mi odpověděl: "No to já vám neřeknu, já jsem si vás tady proto zavolaal, aby jste v té věci začal něco dělat. To máte jako dům. Chci po vás, abyste postavil dům na zelené louce, ale plány vám nedám." Jo, takže jak jsem říkal, my jsme to museli... na kolenou, modlili jsme se za to, vzájemně jsme se mezi sebou znali... Protože jsme měli zkušenost, já jsem třeba začal dělat s ministranty ve 13 letech a později s různými skupinami dětí a mládeže. To bylo ještě za komunistů. Když jsem přišel sem na biskupství, měl jsem 33 let. Díky tomu jsme se my, kteří se nebáli a už za komunistů pracovali s mládeží, znali. Takže člověk měl desítky přátel, se kterými mohl koordinovat tu činnost, hledat. Oni mi sami dávali impulsy, co si myslí, že je dobré a konzultovali jsme to vždycky s biskupem a pomaličku, postupně jsme to zkonkretizovali do konkrétních programů, osnov, bodů a tak dále. A tam mě právě vždycky fascinovalo to, jak bylo úžasné, že my jsme si našli dva dny, abychom se sešli někde na chalupě nebo jinde s tím, že jsme se tam modlili, něco jsme samozřejmě pojedli a bavili se stále o té naší službě a hledali jsme. Nestěžovali jsme si, že nás kněží neberou, že se to nedá v těch farnostech dělat, že ta mládež je tak špatná, ale říkali jsme si, je to tak a tak a co s tím uděláme, aby to bylo lepší. Dívali jsme se skutečně, jak říká Benedikt XVI., s nadějí do budoucna. Hledali jsme, za sebe jsme se moc nedívali, spíš jsme se soustředili na to, co teď děláme a dívali jsme se do budoucna, jak to uchopit, aby to bylo přijatelné, jak pro mládež, tak pro církev. Jak pro můj vztah k Bohu, tak pro mě samotného.

P.: Jak jste mluvil o té prázdninové škole Lipnice, tak byla pro vás nějakou inspirací nebo vycházeli jste nějak z učení té školy?

K.: Jo, bylo to velká inspirace. My jsme totiž v tom počátku 90. let neměli takřka žádnou zkušenost s tou zážitkovou pedagogikou. My jsme neuměli... Byl nějaký Zapletal nebo takové ty jednoduché věci, co jsme dělali na táborech... A my jsme nikde neměli zkušenosti s prací s vícero mládežníky nebo dětmi. To bylo spíš potajmu, 10- 15 lidí maximálně, a to už se strachem. 15 lidí mít pohromadě, tak už „STBáci“ lovili, kdo to je, co to, je to nahlášený a tak dále. A teď se před námi objevily stovky dětí a stovky mládežníků. My jsme nevěděli, jak to uchopit, my jsme tu zkušenost neměli. Nikdo nás nevychoval, studium na to nebylo a prostě nebylo nic. A když se otevřela Lipnická škola, byla možnost vstoupit přes Salesiány, kteří tam měli a mají doposud dobré kontakty, a tak jsme tam vstoupili. A já jsem tam posílal v podstatě všechny lidi, kteří se mnou pracovali na centru – prošli tímto kurzem. Abychom mohli podpořit tu naši myšlenku právě zážitkem a tou zážitkovou pedagogikou. My jsme to potom trochu posunuli na jiný akce, ale úžasně nám to pomohlo a co bylo úžasný na tom začátku, že jsme se nepropojovali jenom skrze modlitbu, ale i společnou volnočasovou aktivitu, která nás tak nějak propojila - i ty spolupracovníky, kteří pracovali na těch centrech. Měli jsme k sobě blízko nejenom přes

ty spirituální věci, ale i přes zážitek a po té lidské stránce. Že jsme pracovali s tím člověkem jako takovým v té lidské rovině.

P.: A jak jste zmínil ty Salesiány, tak oni také mají ty kurzy pro animátory? A s nimi jste třeba nějak spolupracovali navzájem?

K.: Od začátku jsme spolupracovali velmi intenzivně.

P.: A teďka?

K.: Já vám na tohle nedokážu odpovědět. Opravdu nevím. To by vám asi řekl někdo z centra.

P.: Tak jestli ještě stíháme. Kde jste získávali finanční zdroje? A kde se třeba získávají teď?

K.: Teď vám to neřeknu, to nevím, kde to oni získávají. Ale ze začátku, ze začátku jsme to dělali prostě všechno zdarma. Byli jsme nadšenci... Postupně jsme samozřejmě potřebovali peníze, já jsem byl na centru pro mládež 6 let a rukama mi prošly milióny. Ale ze začátku to bylo tak, že třeba v tomto domě, kde sedíme, tak byl Stavoprojekt a ten dům byl určitou dobu prázdný, oni se vystěhovali, tak tady se sjela v pátek děcka, který něco dělali nebo mládežníci - 15, 25 let - a byli jsme tady v té prázdné budově. Děcka si donesla z domu jídlo, měli jsme tu bomby na plyn na chodbě, tam jsme udělali čaj, tak jsme tu byli v pátek večer, spali jsme tu na těch chodbách na karimatkách ve spacáku a sobotu jsme si zase udělali čaj a odpoledne v sobotu jsme jeli domů. A bylo tady v tom domě třeba 150 – 200 lidí. Jo, takže to byly naše začátky. Když jsme začali, chtěli jsme udělat nějakou brožurku nebo něco, tak jsme dostali darem kopírku z Rakouska a dělalo se to na tom. Počítače v té době ještě nebyly. Takže se pracovalo úplně jinak, než jsme teď zvyklí. Ale my jsme to, tady konkrétně v Olomouci, měli postavené na osobních kontaktech, všechno. Já jsem znal osobně v tom roce 92-3 čili po těch dvou letech, co jsem říkal, že jsme jezdili po diecézi, osobně asi 500 různých skupin, které se pravidelně scházely. Jo, všechno bylo postavené na osobním kontaktu a poslali jsme telegram, že něco je a ti lidé tam přijeli. Jo, třeba když bylo první setkání animátorů diecéze v Rajnochovicích, to bylo tuším v roce 1995 nebo 1996, takové jako větší. Tak my jsme se nevezli na školu, ani na faru v Rajnochovicích, my jsme byli na kulturáku. Ale to byla ještě ostravská a olomoucká diecéze dohromady. Takže to byly takové roky, kdy jsme neměli peníze ani na tu poštu, ani na ty známky. Tak já jsem bral nějakou mzdu, tak jsem za to kupoval benzín do auta a jezdil jsem po diecézi. A byl jsem třeba 3 dny v diecézi, spal jsem na faře, tam mě dali někde najíst u někoho a tak jsme se posunovali dál. Takže vyloženě pionýrské začátky. A peníze jsme na to nepotřebovali. První diecézní setkání mládeže, které bylo v roce 1992, stálo každého 200 Kč. Bylo to na 4 dny. Za 200 Kč jsme udělali to setkání. A žádného sponzora jsme nepotřebovali.

P.: Tak to je umění teda.

K.: Jo? A potom samozřejmě jsme začali shánět až peníze, co jsme potřebovali, když se přestavovala fara v Rajnochovicích nebo to středisko. Jo, tak tam už se potom potřebovali peníze a už to bylo o něčem jiném, už se to dostávalo jinak. Byla jiná potřeba těch mladých lidí, kulturní úroveň života atd. A tam už se ty peníze musely shánět, třeba přes občanské sdružení kvůli ministerstvu... Tak to ještě řeknu, v roce 1992 jsme založili občanské sdružení, a přes něj jsme potom různé věci dělali, kvůli státu,

abychom to také zoficiální, protože jsme nechtěli dělat nějakou „partizánštinu“ a potom začaly plynout peníze z ministerstva školství přes projekty občanského sdružení. Tenkrát nás nikdo neznal, nikdo nám nedůvěřoval, a když jsme poprvé přijeli - už ani nevím, jak se to jmenovalo – do jakéhosi kruhu těch občanských sdružení a řekli jsme, že jsme křesťanské občanské sdružení, odpověděli: „Vy jste ta výjimka, že?“ Říkám: „Ne, my nejsme výjimka, my jsme to a to...“ Všichni si říkali: To jsou tam ti „kosteloví“ a prohlíželi si nás, co jsme zač, nějaká exoti nebo něco takového. Takže to byl jeden zdroj. Museli jsme dát o sobě vědět, že něco umíme, že za něčím jdeme, máme určité konkrétní výsledky a tak dále. Ale ještě předtím jsme vozili takové dva panely, kde byla taková průhledná pokladnička a to jsem vozil od farnosti k farnosti v diecézi. Vždycky to bylo 14 dní ve farnosti – putovalo to spíš po městě než po vesnici - vždycky jsem něco řekl v kostele lidem, bylo to tam 14 dní a za 14 dní to oni převezli jinam v děkanátu – záleželo na domluvě mládežníků, kteří se setkávali na děkanátních setkáních. Tyto dvě nástěnky nebo pokladničky putovaly po diecézi a za měsíc jsme tímto způsobem vybrali 40-50 tisíc. Tenkrát to bylo hodně peněz. V tom roce 1993, 1992, 1994. Jo tak nějak v té době. Jo a v podstatě všechny ty práce, které jsme dělali třeba v Rajnochovicích, byly skutečně zdarma.

P.: Brigády?

K.: Brigády, všechno. Všechno udělaly brigády zdarma. Tam žádná firma nic neudělala, protože my jsme na to neměli peníze. A materiál se nakoupil, až když byly peníze. Nikdy jsme nestáli, že by jsme nemohli stavět nebo něco budovat, protože bychom neměli peníze.

P.: Aha, takže to bylo takové Boží řízení, že?

K.: Asi tak... To bych mohl povídat dlouho... A třetí zdroj peněz byl z různých mezinárodních katolických nadací Renovabis, Kirche-inthot a tak dále. Nebo kardinál Majsner nám kdysi dal, od nich z arcibiskupství z Kolína nad Rýnem nějaké peníze. Takže to byly spíš takové počáteční injekce, čili když potom to ministerstvo školství vidělo, že už něco dokážeme vybudovat, že už máme něco rozjetého, tak se vždycky lépe získávaly peníze.

P.: A v současnosti?

K.: Opravdu nevím. To vám řeknou současní. Já jsem z toho centra odešel v roce 1997. To je 13 roků. To se změnilo a už opravdu nevím.

P.: Tak děkuju. Jestli teda ještě můžu. Mohl byste mi zhruba popsat, jak vypadaly první animátorské kurzy, zda se něčím zásadním lišily od současných? My teď každé setkání dostáváme skripta, ten program je už dopředu vždycky připravený. Už v podstatě to zázemí je tam hodně jako dobré, hotové. Tak jak to bylo na těch počátcích? V těch kurzech animátorů.

P.: Tak určitě nedostávali žádná skripta. To nešlo. Ale, já nevím, jak je to teď, jo? V podstatě úplně na tom počátku jsme hlavně se Salesiány, se kterými jsme hodně spolupracovali, vytvořili takový model pro ten kurz animátorů. My jsme si mysleli, že ten kurz bude rok, ale potom se to všechno prodloužilo - když já jsem tam byl, to byly všechno 3 leté kurzy na 3 roky. Nechtěli jsme, aby tam bylo víc jak 20 animátorů, protože jsme to měli hodně postavené na osobních vztazích. Ten kurz probíhal tak,

že v pátek večer, na večer, přijely děcka a povídali jsme, jak bylo u vás doma, co je u vás doma, abychom se vzájemně přiblížili po té lidské stránce, šlo o lidskou formaci, co s tím společenstvím a sám se sebou. Napřed sám se sebou a pak s tím společenstvím - to bylo v sobotu. V sobotu večer jsme vlastně měli spíš takové spirituální záležitosti a v neděli také spirituální záležitosti. Takto jsme ten model měli zhruba postavený. S tím, že v podstatě v tom první roku se braly věci... První setkání vždycky, když přijeli animátoři, bylo připraveno tak, abychom uměli základy slušného chování. Naprosto lidská přirozená rovina. Protože je hloupé, když animátor vede společenství a neumí pozdravit, neví, kdo má přijít první do dveří. Takže spíš takovou formou populárně radostnou (sranda), jsme do toho šli. Pak samozřejmě se muselo říct, co je to animátor, takové ty základní věci, já už vám to přesně neřeknu, to už je dávno. Žádná skripta nebyla, žádné domácí úkoly nebyly, nic takového v podstatě nebylo.

P.: A nějaké testování?

K.: Žádné testy jsme nepsali, nic takového jsme nedělali. Všechno to bylo postaveno na povídání si, na otevřenosti jeden druhému. Na osobních vztazích to bylo postaveno všechno. Smyslem toho všeho bylo, aby ty ses naučil žít ve společenství tady u nás v Rajnochovicích a abys to, co tady zažiješ, mohl předat u sebe doma ve farnosti.

P.: A třeba nějaké vzdělávání co se týká psychologie osobnosti nebo vedení, manažerství nebo společenství?

K.: To tam všechno bylo. Dokonce jsme spolupracovali s jednou agenturou z Bratislavy, já jsem se s nimi znal už dříve. Tam jsme měli třeba celý jeden víkend, takže jsme tam třeba někoho pozvali, jak přes ten lidský potenciál, tak potom přes hry, dokonce tam byl ze začátku pan Zapletal. Takže jsme různé kontakty měli a ty lidi jsme tam zvali s konkrétní přednáškou s konkrétním popovídáním, ale nebylo to formou jak ve škole, že se píšou testy, vyučuje se a vyžadují se určité práce, tak to vůbec postavený nebylo. Protože my jsme jezdili do těch farností a my jsme viděli, co ty lidi tam dělají, protože my jsme potom v druhém roce vždycky měli jedno až dvě setkání, ale většinou to byly dvě. Takže v druhém roce už se připravoval konkrétní program třeba na víkend nebo na to konkrétní společenství a ti lidé, animátoři, tam přijeli už se svými lidmi, se kterými pracují ve svých farnostech a my jsme je viděli v té praktické rovině. Ne na tom papíru, ale v praktické rovině. My jsme tu mládež, která se scházela ve farnosti, už znali. Oni potom přijeli na setkání animátorů a společně udělali program pro ostatní animátory. A ti animátoři, kteří tam byli, tak nám potom druhým a třetím rokem zase tam přijeli, zase s tou svojí skupinou. V té době už se ale začala budovat Archa a přijížděli tam třeba biřmovanci, tak jim animátoři vytvářeli program. Takže já jsem nepotřeboval, aby mi udělal práci ten člověk, já jsem tam s nimi byl, s těmi lidmi, pohyboval jsem se tam a člověk vidí, naslouchá. A viděl jsem, jestli ten člověk byl šikovný nebo nebyl šikovný, a když nebyl šikovný animátor, tak jsme si popovídali a řekl jsem mu co a jak. Byla vždycky určitá supervize. Ta se dělala spíše praktickým způsobem a vytvářením toho společenství. Že nás na centru bylo... Tady konkrétně byl jeden člověk. V Rajnochovicích byl jeden člověk na faře a na Arše jsme tenkrát měli civilkáře. Kluci, kteří chodili na „civilku“. Byly tam dva, nebo tři. Takže nás na tom centru bylo dohromady se mnou 6 lidí. A dělali jsme v podstatě ten rozsah práce, co se dělá dnes.

P.: Takže předtím nebyl žádný tým, jak jsou teďka na Přístavu „týmáci“?

K.: Ne, „týmáci“, to za nás vůbec nebylo, ale my jsme se scházeli vždycky v pondělí, to byl komunitní den, to je myslím dodnes. A tam jsme si povídali o tom, co kdo vedl, moderoval, kde byl za ten víkend, za ten týden. Udělala se taková zpětná reflexe. Řeklo se, co je a odpoledne se plánovalo na příští víkend, za dva, tři měsíce, co bylo potřeba si říct. V té době byl v Rajnochovicích jenom kněz a pastorační asistent. A ti dva táhli třeba ten víkend. Popřípadě tady odsud, ta dívčina, která tady byla nebo já, tak jsme přijeli. To bylo tak, když jsme třeba budovali Rajnochovice, no tak v sedm hodin přišli zedníci nebo nějakí brigádníci, já jsem tam byl s nimi a pracoval jsem tam s nimi. Odpoledne to skončilo ve čtyři, v pět, povečeřel jsem a jel jsem do Olomouce, protože ta dívčina třeba zůstala v Rajnochovicích. V Olomouci se udělala pošta, vyřídila se a ti co věděli, že jsem večer přijel, a potřebovali něco vyřídít, tak večer přišli. Šel jsem spát tak v jedenáct nebo ve dvanáct. A ráno jsem sedl v šest do auta a jel jsem do Rajnochovic. A takto jsme žili několik let. Takže ti lidé skutečně měli výdrž. Jo, takže my když jsme si řekli, že do něčeho půjdeme, tak jsme fakticky do toho šli. Jo tam nebylo to, že tě bolí hlava nebo že se ti chce nebo nechce, prostě nebylo. Takže tam byli lidi, kteří fakt pracovali pro Pána, tam se neřvali na své osobní potřeby nebo tak. My se dodnes scházíme. Už jsou ženatí, mají postavený domy a my se jednou dvakrát do roka pořád scházíme. Oni to vždycky zorganizují, já tam jenom přijedu.

P.: Tak to je krásný. Děkuju. A máte nějaké informace, jak je to ve světě s péčí o mládež? Už jste mi o tom také říkal. Jestli mají někde podobný systém jako u nás. Co se týče těch diecézních center a diecézních center života mládeže. Nebo jestli mají něco jiného a čím by mohli být pro nás inspirací nebo jestli my jsme pro svět nějakou inspirací?

K.: Tento model z roku 1985, je v různých obměnách nebo modelech v celém katolickém světě, jestli to tak můžu říct. Jo. Katolická církev je taková zvláštní v tom, že když přijdete na mši svatou třeba konkrétně v České republice nebo v Brazílii nebo jinde, tak je všude stejná. Akorát se tam mluví jinou řečí apod. Třeba v Africe je to strašně dlouhé, tam to trvá 3 hodiny, oni tam tančí a tak dále, ale v podstatě je to pořád to stejné, rozumím tomu, o co tam jde. Takže něco podobného je i v té pastoraci mládeže. Tam, kde pro to jsou podmínky, lidi, chuť, tak je to obdobný model. Že vždycky biskup má vedle sebe někoho, kdo se o tento výsek v pastoraci zajímá, zprostředkovává ho. Jestli to tak můžu říct. A co se týká těch různých inspirací. Tak my jsme to v tom počátku hledali velmi intenzivně, jak jsem říkal všechny řehole, spirituality, hnutí, diecéze jsme byli dohromady tam neexistovalo, že Dominikáni budeme dělat toto, my Salesiáni toto a my diecéze toto. To v počátku vůbec nebylo. To jsme všichni drželi za jeden provaz a snažili jsme se dělat to, co umíme. A pak se hodně intenzivně spolupracovalo se Švýcarskem. Tam byli poměrně šikovní v některých diecézích. A pak jsme se domlouvali a my jsme v podstatě v tom počátku 90. let procestovali takřka celou Evropu. Vždycky jsme sedli do dvou do tří mikrobusů. Domluvil se to přes biskupy, že tam přijedeme a oni jezdili k nám a znali jsme se a viděli jsme, jak oni to tam dělají. Oni nám dali materiály, my jsme jim dali nějaký materiály a tak nějak jsme to tímto způsobem hledali. Také hodně jsme se poučili v Itálii u Salesiánů nebo ve Španělsku. Tam jsme měli možnost být 14 dní a oni nám to tam ukazovali. Takže my jsme to hledali spíš formou osobního kontaktu, stejně jako u nás. Vidět, slyšet povídat.

P.: To je hodně zajímavé. A nakonec, naplnili jste ty vaše původní vize a cíle do té doby, jak jste odcházeli? To co jste měli od začátku, jestli se vám to podařilo všechno naplnit nebo co jste pak předával dál?

K.: Tak doufám, že jsem tam udělal, to co po mně chtěl Bůh, asi tak bych řekl. A moje vize? Vždycky je důležité v práci v církvi, abychom viděli Pána. To, co já si myslím, to nemusí být vždycky to pravé ořechové. Rozumíte? Ale domnívám se, že to, co se vytvořilo v těch prvních třech čtyřech letech byl úžasný kus práce, který v podstatě nějakým způsobem funguje dodnes v České republice. Ale ono to není jenom o systému. To není o metodách. To není o organizaci, ale to se týká života z víry, je to o lidech, o osobnostech, o nasazení a to je proměnná. Takže tam i v počátku, v tomto byl největší ořech. To není, jako vybudovat strukturu a když na to máš peníze, tak to jde, ale chtít to dobrovolně, svobodně, aby ti lidi do toho šli a proměňovalo je to, tak to je velmi náročné. Tam se musí jít do osobního kontaktu. A vyžaduje to potom, kdo do toho kontaktu jde, aby to skutečně žil. Protože mládež je velmi, velmi kritická.

P.: Děkuju a nakonec úplně. Jestli byste sám chtěl něco dodat, co by mohlo být třeba pro tuto moji práci užitečné nebo jenom tak něco doplnit na závěr?

K.: Ať to dobře popíšeš a ať z té práce, kterou děláš, máš radost, aby to nezůstalo jenom u toho, že se něco napíše na papír a někdo si to přečte a řekne Ti, že to je dobrý. Aby Tebe osobně to skutečně povzbudilo na té cestě, na kterou tě Pán volá. Tu, po které máš jít. Aby Ti to pomohlo objevit taky kus sebe sama. Protože ta práce nejenom s mládeží, ale ta pastorační práce je skutečně o člověku, o tom objevit jeho srdce a kráčet.

P.: Moc děkuju.

Příloha 3: Rozdělení služeb během II. ročníku

Kurz Animátor (A2)

Ročník 2010-2011

Rozpis služeb na víkend

Setkání	Služba	Popis	Kdo?	Téma
I. 8. - 10. 10. 2010	Modlitby	skupinka, která bude mít v režii modlitby před jídlem a dvě ranní modlitby - sobotní a nedělní. Nechte se řádně inspirovat a zamyslete se i nad netradičními formami:)	Zelení	Čas, Management času, úvod do desatera 1. - 3. přikázání
	Pokřiky	Tato skupina bude před každým jídlem mít na starosti nějaký pokřik:.) Ale pozor, žádné "ohranosti" nebojte se i nějaký vlastní vymyslet:)	Žlutí	
	Hra	Hra by měla trvat něco okolo jedné hodiny - nezapomeňte na motivaci a možnost prakticky jakéhokoli počasí:.) Tématem: čas, cílem: rozvoj strategického myšlení, schopnost rychle ragovat	Modří	
	Nádobí	Tato skupinka bude po celý víkend umývat nádobí:.) Tak už přemýšlejte, jak si tento čas zpřijemníte:.)	Fialoví	
	Úklid	Ano, ano děvčata a chlapi pro všechno se smyslem pro pořádek (a dostatek toaletního papíru...)	Oranžoví	
II. 19. - 21. 11. 2010	Modlitby	skupinka, která bude mít v režii modlitby před jídlem a v sobotu večerní, v neděli pak ranní modlitbu. Nechte se řádně inspirovat a zamyslete se i nad netradičními formami:)	Žlutí	Církev, farnost, Média, 4. a 5. Přikázání
	Pokřiky	Tato skupina bude před každým jídlem mít na starosti nějaký pokřik:.) Ale pozor, žádné "ohranosti" nebojte se i nějaký vlastní vymyslet:)	Oranžoví	
	Hra	Na hru máte maximálně hodinu a půl - nezapomeňte na motivaci a možnost prakticky jakéhokoli počasí:.) Lépe, aby byla pohybová a venku (bo budete celý den sedět ve vnitř...))Tématem: média - přenos informací, reklama, ... cokoli vás k tomu napadne, Cílem: soudržnost skupiny, skupinová dynamika, spolupráce	Fialoví	
	Nádobí	Tato skupinka bude po celý víkend umývat nádobí:.) Tak už přemýšlejte, jak si tento čas	Zelení	
	Úklid	Ano, ano děvčata a chlapi pro všechno se smyslem pro pořádek (a dostatek toaletního	Modří	
III. 21. - 23. 1. 2011	Modlitby	Modlitby před každým jídlem jsou samozřejmostí:.) Dále má nastarosti ranní modlitby - v sobotu a v neděli . Na neděli ráno doporučujeme modlitbu s nedělními texty. (Klidně modlitba nad písmem...)	Fialoví	Lidská sexualita, Prezentační dovednosti, přikázání
	Pokřiky	Ááááá těšíme se - nezapomeňte zapojit kreativní "buňky" :)	Zelení	
	Hra	Hra hranatá - téma sexuality se v ní projevit nemusí, ale jelikož odpoledne budeme nacvičovat naše prezentační dovednosti, co takhle něco s rétorikou a přednesem propojeno akčností, abychom celý den neseseděli , ale trochu se provětrali?	Oranžoví	
	Nádobí	No a tato nejlíbenější činnost bude tento víkend "namodro:)"	Modří	
	Úklid	Přístav aby se jen blýštil:.)	Žlutí	